Pris 25 øre

Min frihet begrenses kun av din ufrihet.

Fritt Samfund

Før ~~Revolt~~ Organ for Social-Anarkistiske Forbund

Vaar-nummer.

Nr. 4-5 | 13. aargang | Bladet utkommer hver maaned | Redigert av en komité. | Ansvarlig: *Malfr. Bergseth.* | 1926 April/Mai

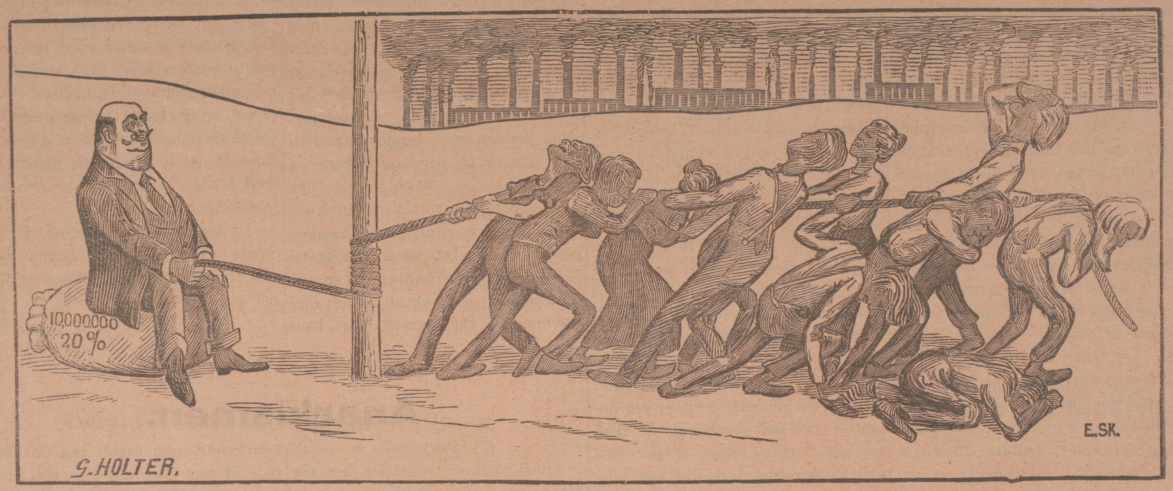

Slik som arbeidsgiverne tenker sig den nuværende situasjon.

Arbeidernes internasjonale dag.

Maidagens utvikling.

Av *C. J. Bjørklund.*

Under den franske revolusjon stormedes bastillen den 14. juli 1789. Dagen blev feiret engang her i landet (Sverige) av socialdemokratene. Det er mange år siden, da var de ikke ministre og stortingsmenn. Nu fins det vel heller ingen anledning til å feire dagen mere. Om man legger i feiringen, en glorieiering av den politiske makten, statsmakten, som et middel til å virkeliggjøre socialismen. Erfaringene har lært oss, at det først og fremst fordres helt andre forutsetninger for socialismens virkeliggjørelse enn erobringen av den politiske statsmakten, om det skjer med maskingevær eller stemmesedlen kan i dette tilfelle bli det samme.

For 37 år siden, den 14. juli 1889, samme dag 100 år efter bastiljen blev stormet, fremla *Savigne* fra Bourdeaux på de franske syndikatkamrernes og fagforeningenes nasjonalkomites vegne et forslag om å virkeliggjøre ideen om store demonstrasjoner for 8 timersdagen som praktisertes i New York og Chicago året 1886, med det lykkelige resultat at arbeidstiden blev forkortet for tusinde arbeidere. Arbeidsgiverne innskrenket enten frivillig arbeidstiden, eller også blev de tvungne til det gjennem streiker, demonstrasjoner og andre påtrykningsmidler.

Savignes forslag blev vedtatt av kongresen i 1889. Anarkistene som var tilstede på kongressen vilde at demonstrasjonene skulde fremforalt gjelde målet, ånden og midlene for å nå målet. Forslaget som blev vedtatt på kongresen lød:

1). En stor sammensveiset manifestasjon av alle lands arbeidere bør ordnes på den måte, at på samme dag som man blir enige om skal arbeiderne overalt i alle land opfordre den herskende makts representanter til å innskrenke arbeidstiden til 8 timer.

2). I betraktning av at en lignende manifestasjon besluttedes på en kongres i desember 1888 av «Federasjon of Labour» skal foregå 1. mai 1890, så bestemmes denne datum for den internasjonale manifestasjon.

(Forts. 3. side.)

Til kamp for 6 timers dagen.

Det er det store spørsmål som alle arbeidere nu må kjempe for 1ste mai må bli en mønstring til kamp for 6 timers-dagen. Jo, hurtigere vi kan nå den, des bedre forhold går vi i møte.

De arbeidsløses armé vokser for hver dag, kraftige armer er til ingen nytte. Forsorgsvesnet er blit det sted hvor arbeidsmannen skal gå å tigge til sig nogen kroner så han ikke helt dør av sult. Verden er en dårekiste, sa Hans Jæger, og det sanhet! Galskapen er satt i system. 40 til 50 tusen arbeidsledige. Hvilken sum av sult og lidelse forteller ikke disse tall. Er det ikke på tide vi går til et opgjør med kapitalen?

Arbeidsgivernes demagogiske skrik om at lengere arbeidstid vil redde oss ut av elendigheten, er en forbannet løgn. Har disse nogen gang tatt hensyn til mennesker? For dem eksisterer kun det ene: at kapitalen yngler.

Det er på tide nu efter års lidelser at arbeiderne tar sig sammen og går til kamp for sin eksistens — for i fellesskap å fordele produksjonen.

Den tekniske utvikling har for lang tid siden nådd en så stor fullkommenhet at det ikke behøves mer enn $^1/_5$ del av tiden nu til å produsere den samme mengde som for få år tilbake.

Det må da være innlysende for enhver at arbeidstidens nedsettelse er den eneste effektive måte å bekjempe arbeidsløsheten på. Ved 6-timersdagens innførelse opnår vi at få de nu mange arbeidsledige hender i arbeide så ingen behøver gå arbeidsløs.

Er vi enige om målet må vi også finne midlerne for å opnå 6 timersdagen.

Fagorganisasjonen er sterk nok til å gjennemføre den bare den vil sette alt inn på det. Spørsmålets løsning vil da ikke være fjern.

Før var det for det meste overfyllte lagre som bevirket innskrenkning i produksjonen. Nu derimot er lagrene tomme. Den dag da kapitalen finner det formålstjenlig å igangsette fabrikkene, det vil si for kapitalistene høikonjunktur, da kan vi med letthet gjennemføre 6-timersdagen.

Rundt omkring i verden er arbeiderne begynt kampen for 6 timersdagen. La kampen bli effektiv.

Ny organisasjon.

Korrespondanse fra 1. I. Ipsen.

Kjøbenhavn, april 1926.

Et nytt blad som «Fritt Samfund» vil vel egentlig si ny organisasjon, for bladet er jo strengt tatt ikke nytt, det er «Revolt» som er omorganisert, og «Fritt Samfund»s opgave kan ikke være annet enn en ny samfundsorganisasjon. Nu vil jeg, som sedvanlig, nødig blande mig i norske forhold; men jeg vil gjerne ha lov til å si et par ord om mine erfaringer her fra Danmark, hvor jeg kjenner det hele.

— Da de danske fagforeninger efter et halvthundreårig arbeide ikke har bragt arbeiderne så meget som et skritt ut av lønsarbeidet i kapitalens tjeneste, og da førerne til og med har styrket lønsforholdet: *arbeide under kapitalen*, ved å drive arbeiderne inn under parlamentarismen: *Velgere under staten*, så må der være begått en feil. Og feilen er den at *man har lavet organisasjon om en matkasse, i stedet for om en produksjon.*

Matkassen har de socialdemokratiske arbeidere nemlig forlængst fått nogenlunde betrygget, og like vidt er de. Her er statshjelp til dem på alle ender og kanter, og i Danmark høist halvsulter man. Men statshjelpen, arbeidsløshets- og alderdomsunderstøttelsen og alt annet, *det må de selv betale ved å forholde sig rolig under lønsarbeidssystemet, kapitalismen.* Hver morgen skal de møte på andres fabrikker og verksteder, deres koner og barn også, og en gang hvert tredje år eller så får de lov å gå hen i det lille stemmelokale som tyskerne kaller for valgklosettet, hvor de får overrakt et stykke papir, maler noget av på det og legger det i en kasse, hvorefter de igjen går på fabrikk og verksted i de næste tre år og lar sine riksdagsmenn og ministre passe på lorten imens. Men som et gammelt latinsk ordsprog sa: man binder ikke munnen på den okse som tærsker. De såkalte målbevisste arbeidere er udmerket organiserte omkring matkassen. Og de har ikke spor å si over organisasjonen av den produksjon i hvilken de er oksene. Et par eksempler vil vise det.

Her er således alltid *lønsspetakler*. For arbeiderne lever ennu i den innbildning at det er dem som bestemmer lønnen, eller iallfall er med til å fastsette den. Men sannheten er at den bestemmer det herskende produksjonssystem gjennem tilbud og efterspørsel, tollsatser, konkurranse, spekulasjon, svindel, kriser og meget annet. Arbeiderne har ikke et ord å skulle ha sagt her. Er ikke matkassen alltid så vidt fylt at ingen likefrem sulter ihjel? Selvfølgelig er den det, for hvor skulde systemet få arbeidere fra, hvis man ikke holdt liv i dem?

Et annet slående tilfelle har vi i *arbeidsløshetsproblemet*. Arbeiderne innbiller sig nemlig, eller man har innbilt dem at arbeidsløsheten er et problem; aldeles ikke. Dersom de arbeider 8 timer om dagen — hos oss overholder de ikke selv de 8 timer, men laver overarbeide og akkordarbeide, som ikke er annet enn streikbryterarbeide overfor sine arbeidsløse kamerater — men hvis de altså arbeider 8 timer og setter arbeidstiden ned til 6 timer, ja så er der med det samme gjort plass til alle de arbeidsløse. Denne nærliggende tanke faller imidlertid ikke en organisert statssocialist inn. Han kan overhodet ingen ting gjøre selv; han skal ha parolen fra staten og kapitalen.

Derfor lever Danmarks arbeidere på en rekke løgne, som deres politikere har bundet dem på ærmet eller kanskje selv tror på. Jeg skal nevne en av dem. Her er *overproduksjon*, sier de; her er for mange varer av alle slags, vi kan ikke beskjeftige «våre» arbeidere, dere må finne dere i at vi setter lønnen ned til der kommer bedre tider. Det rene sludder! *Overproduksjon* vil jo ikke si annet enn *underkonsumsjon*; der er f. eks. for mange strømper, skjorter, klær, sko og hatter, og samtidig går der arbeidere i tusenvis og har sterk bruk for alle disse ting, *som de selv har produsert!* Her er dessuten alltid overproduksjon, alltid mangel på kjøpeevne hos produsentene, altså alltid *produksjonsvanvidd*. Men arbeiderne kan ikke opdage det; man roper til dem: Overproduksjon, ned med lønnen! Når I går dårlig klædt, er det fordi her er for mange klær; når I får for lite mat, er det fordi I har produsert for meget mat; og har I for få penger, er det fordi I har forøket andres kapital for sterkt! Jeg skammer mig på mitt fedrelands vegne, for i Danmark er det slik. Arbeidernes dumhet er kolossal.

Derfor er der heller ingen som har tenkt på ny *organisasjon av produksjonen*. I Kjøbenhavn finnes der ikke en organisert baker som nogensinne har drøftet med sine kauerater hvordan *de selv* kunde organisere byens brødforsyning, ikke en fabrikkarbeider der har drømt om muligheten av å forsyne bonden med landbruksmaskiner mot å få korn og poteter i bytte, ikke en slaktersvenn der aner i det hele tatt hvordan kjøttet kommer igjennem hans hender, og så videre. Den socialdemokratiske organisasjon har været en organisasjon i politikk og annen fordummelse. Og dersom man kom *til oss* med et blad som het «Fritt Samfund», vilde arbeiderne ikke se annet i det enn et nytt slagord; men de vilde ganske visst synes bedre om det enn om «Revolt», for revolt og revolusjon tenker ingen klassebevisst arbeider på hos oss. Hans klasse, det er ikke de *frie* arbeidere, det er *lønnsarbeiderne* og *riksdagsvelgerne*. Disse undervernærte kaller sig også med et humoristisk navn *regjeringspartiet*. Det henger sammen med den brøstede misforståelse at arbeidernes mål er erobringen av makten. Nei, *målet er maktens tilintetgjørelse*. Og at de danske arbeidere ikke har forstått dette, betaler de hver dag med å være et regjeringsparti av lønnsslaver.

La oss glede oss over at «Fritt Samfund» aldri vil bli organ for den *statssocialisme* som ikke er annet enn *statskapitalisme*.

I. I. Ipsen.

Den snevre egoisme, som hittil og alltid har gjort sig gjeldende når store reformer skulde gjennemføres må det være forbi med. Kapitalens hensynsløshet må ha lært oss at vi må stå skulder mot skulder. Nu gjelder det undergang eller selvopholdelse.

Frem til kamp for 6 timers arbeidsdag.

H.

Anarkismen.

(Fortsettelse).

Anarkistiske *tendenser* har sig efterspore allerede hos *mystisk-religiøse svermere* i middelalderen.

Michael Servet f. eks. var en forløper ikke bare for *unitarismen*, men også for *anarkismen*.

Anarkistiske tendenser viser sig i bondeoprøret under *Watt Tyler* i England 1381. Likeså hos *gjendøgerne* i Tyskland ca. 1530.

Den *egentlige* anarkisme er imidlertid en *ætling* av det *19. århundre*.

Den har sin rot i det *18. århundres* lære om *naturtilstandens fortreffelighet*.

Et uttrykk for denne opfatning er englenderen *William Godvins* verk om «den *politiske rettferdighet*» (1793).

Som *politisk lære* fremtrer anarkismen først i franskmannen *P. J. Proudhons* bok «Hvad er eiendom?» 1840. Som konsekvent gjennemført livsanskuelse og samfundsteori møter vi den få år senere hos tyskeren *Max Stirner* egentlig Kaspar Schmidt, 1806—56 i skriftet «Den eneste og hans eiendom» 1845. Oversatt til dansk med innledning av Georg Brandes 1902. Stirner var en fattig, misskjent tysk lærer, i hvis liv der ikke er noget særlig opsiktsvekkende. Men hans ovennevnte verk hører til de dristigste og merkeligste i verdenslitteraturen. Med enestående konsekvens utvikles i dette verk en teoretisk *individualisme og anarkisme*, som setter det enkelte individ som det høieste. Fra ruinerne av enhver guddommelig og menneskelig autoritet gis individet, den enkelte konkrete person, frie tøiler. Stirners verk «Den eneste og hans eiendom» har hatt samme grunnleggende betydning for den *individualistiske anarkisme* som *Karl Marx* og *Engels* skrift «*Det kommunistiske manifest*» har hatt for den *socialedemokratiske bevegelse*.

Fra å være filosofisk-litterær blev anarkismen ved 1860-årenes begynnelse *politisk*. Som innenfor den socialdemokratiske bevegelse møter vi også innenfor den anarkistiske to retninger: en *individualistisk* retning og en *kommunistisk*. Disse siste bygger på fellesskapet (frie kommuner) og er kommunister i ordets egentlige forstand.

Den fornemste fører for den første retning var den fortreffelig utstyrte agitator *Mikael Bakunin* (1814—76), som forkynte død og ødeleggelse over det nuværende samfund. For å opnå dette mål erklærte hans disipel *Sergej Netsjajev* ethvert middel, også *attentater*, berettiget, og blev derved ophavsmannen til den såkalte «*handlingens propaganda*» (1869). Foruten å sette skrekk i makthaverne og ta livet av de verste tyranner (*«rød terror»*) hadde attentatene til hensikt å vekke opmerksomhet for selve den *terroristiske anarkisme*.

Den tysk-amerikanske anarkist *Johan Most* (1846—1906) forkynte at anarkistene burde utrydde minst en tyvendedel av kapitalistsamfundets opretholdere, fra de største kapitalister til deres fornemste lakeier, generalen, dommeren og presten. Denne retning misbilliges av de *fredelige, idealistiske anarkister*. De representeres av menn som amerikaneren *Benjamin R. Tucher* (f. 1854), skottlenderen *John Henry Machay* (f. 1864) og fremfor alt av de berømte geografer franskmannen *Elisee Reclus* (1830—1904) og den russiske fyrst *Krapotkin* (f. 1842). Til denne retning hørte også den norske anarkist *Kristofer Hansteen* (1865—1906).

Også i vår tid (som i middelalderen) findes der *kristelige anarkister*. De bygger på Bjergprædikenens skjønne lære om å elske gud (idealet) av hele sin sjel og sin neste som sig selv. Den mest kjente talsmann for denne retning var den russiske dikter «grev» Leo Tolstoy.

Den *anarkistiske litteratur* er i den nyeste tid særdeles omfangsrik. Den mest inngående (men ikke mest pålidelige) utredning i norsk litteratur av anarkismens grunnsetninger foreligger i *Hans Jægers* verk «*Anarkiets bibel*» (1906). Av *tidsskrifter* råder den anarkiste bevegelse over 100, fordelt på Europa og Amerika.

Mot anarkismen er der i de forskjellige lande gitt mer eller mindre vidtgående lovforholdsregler. For å drøfte muligheten av en almindelig undertrykkelse av anarkismen blev der i 1898 holdt en internasjonal kongress i Rom, hvor også Norge var representert. Disse internasjonale anti-anarkistiske bestrebelser har hittil ikke ført til noget positivt resultat.

P. G.

Arbeidernes internasjonale dag.

(Forts. fra 1. side.)

3). I hvert land skal arbeiderne foranstalte manifestasjonen på en slik måte som loverne og forholdene tillater det.»

I Sverige har 1. mai allerede mange år før denne beslutning blev vedtatt blit feiret som fridag.

Mai er blomstermåneden og vårens begynnelse regnes av våre forfedre fra 1. mai. Med selskaper, fester og optog under førerskap av en «maigreve» feiredes dagen.

Beslutningen om demonstrasjon 1. mai blev mottat med begeistring over hele Europa og resultatet var at man fylkedes i sluttet trop om sine respektive faner. Men arbeiderne stoppet ikke op hermed. Demonstrasjonen er en slags direkte aksjon: men arbeiderne utvidet aksjonens område og grep til streiken for å få sine krav gjennemført. Under disse år blev det streiket mer enn nogen gang før.

I Tyskland, som altid har vært den parlamentarisk socialismens hjemland og sterkeste borg, blev imidlertid beslutningen om feiringen av 1. mai som internasjonal festdag, sabotert. Det manglet ånd målbevisshet i «socialismens hjemland» for å på en eneste dag i året manifestere arbeiderklassens vilje til kamp for frigjørelse fra staten, kapitalismen og militarismens forbannelse.

I alle andre land blev imidlertid dagen feiret. En av talerne på den første 1. mai-demonstrasjon i Sverige *Hj. Brænting*, sa i sit foredrag følgende: «De som hersker nu har allerede sett sine beste dager, og det er hvist ikke formeget sakt, at med denne første mai, som over hele verden bevidner arbeiderklassens maktutvikling, rinder morgenen for den nye dag, som kommer. Men hvordan denne morgen blir, det beror viselig delvis på overklassen, men det beror også på om arbeiderne kan komme derhen, som vi bør komme, at de blir revolusjonære og modne på en gang.» Citatet er nøiaktig gjengitt.

Den nye dagens morgen, har ennu ikke vist sit rosenrøde skjær. Vi speider ennu efter morgenrøden, som forkynner den nye dagens oprinnelse. For nærværende råder det natt, mørk natt. Nylig har vi gått gjennem en frykteig krig, hvor proletariatet myrdet hverandre i et vanvittig raseri. Det tales allerede om en ny krig. Arbeidere og arbeidsledere konkurrerer akkurat som under verdenskrigens dager om å fremme det nasjonalistiske, som uvilkårlig vil lede til massemord. En korumpert og råtten ånd, nødvendig beskyttet av fraser om nasjon, forsvar og socialisme, sprer sig gjennem verden, socialister myrder, fengsler og utviser socialister. Krig, lockaut, arbeidsløshet, pessemisme av verste slag, likegyldighet for dehøieste verdier, en ussel og tom spritdyrkelse og en latterlig overtro på dogmer, det ytre, foredragene, kvantiteten, fagforeningsbøker, organisasjon og formler — se det er en del av de tegn som viser at det er langt til den nye dagens morgenrøde.

Det er nat.

Men, efter hver natt kommer en dag. Den nye dagen skal komme. Morgenrøden skal nok en gang forkynne amkomsten av den nye dag. Det beror på arbeiderklassen selv, når dene nye dag skal komme. I dag som i 1890 kan vi si, at det delvis beror på overklassen hvordan den nye dagen skal bli; men vi vil tillegge, at det beror for den største del på arbeiderne selv. Erfaringene har lært oss, at med de metoder arbeiderne hittil har benyttet sig av blir de ikke, som Branting engang håbet både revolusjonære og modne. Ordet revolusjonær vil jeg tillegge, da tatt i ordets beste mening, det vil si en person som kjemper for et samfund stikk i strid med det nuværende. Det er ikke mengden av blod som beviser at en mann er revolusjonær det beror på hvad slags idé han forfekter.

Ideen om en samfundsstruktur opbygd på det nuværende samfunds prinsipielle grunlag, sentralisme og herrevelde, er ikke revolusjonært. En person eller bevegelse, som kjemper for en lignende ide kan ikke kaldes revolusjonær. Om ideens reallisasjon krever strømme av blod, eller om dens realisasjon skjer gjennem fullstendig fredelige midler innvirker ikke på det fundamentale begrep, ti de «nye» tilstande blir ikke annet enn en fortsettelse av det gamle, men under andre former. Anarkismen er revolusjonær fordi at dens ide er motsetningen til centralisme og herrevelde, midlerne retter sig efter målet og taktikken er udogmatisk.

For å bli modne og revolusjonære må vi fostre os selv til seige kjemper for anarkismens ide, frihet fra fortrykkelse og utplyndring. Vi må la oss besjele av den gode vilje til kamp for alles rett og uten å være dogmatiske, legge største vekt på ånden, viljen, troen, håpet, følelsen, fantasien. En masseorganisasjon uten en levende ånd er en død ting, uduelig som middel til å erobre friheten og tilslutt en hindring for fremskrittet.

Dette viser tydelig historien fra Tyskland. Må 1. mai fremforalt bli en dag egnet de store livsspørsmål, folkets levende ånd må vekkes til liv denne dag. Kan dette skje har dagen en viss betydning. Men ve oss om vi lar den levende ånd erstattes av formler og falske idealer. Det er det samme som évig natt.

Vil vi se morgenrøden bebude en ny dag og solen lyse over en menneskehet frigjort fra åndelig såvel som materiel slaveri, vantro og formørkelse, utplyndring og fortrykk, må striden i første rekke bli en åndelig kamp, ti likesom tanken må gå foran handlingen, er ideen det primære i alt som er og blir.

Derfor må vi gi 1. mai-dagen nytt innhold. Hittil har den vært en demonstrasjonsdag for små krav, som når de er blitt realisert ikke har forandret det aller minste ved den kapitalistiske samfundsbygning. Herefter må 1. mai-dagen utvikles til å bli en dag da arbeidets kvinner og menn mere bestemt løfter kravet om avskaffelse av det kapitalistiske system. *Må 1. mai bli en propagandadag for friheten!*

Arbeidernes internasjonale dag, leve!

Sacco og Vanzetti.

Fra Norges social-anarkistiske Forbund er sendt følgende skrivelse:

Til

Den amerikanske legasjon,

Oslo.

På Norges social-anarkistiske Forbunds vegne fordrer vi våre kamerater Nicola Sacco og Bartolomei Vanzetti øieblikkelig løslatt fra justisens kjør.

På det kraftigste vil vi protestere mot den skandaløse og barbariske måte hvorpå de amerikanske myndigheter behandler og har behandlet våre kamerater. Helt uskyldig dømmes de til døden, helt uskyldig innesperres de i fengsel i 5 lange år.

Et mere kynisk og planlagt justismord mot socialistiske arbeidere har ikke den kapitalistiske historie utenom den amerikanske opvist, og dog vil denne stat regnes med blandt de civiliserte nasjoner.

Vi fordrer i menneskehetens navn Sacco og Vanzetti frigitt.

Oslo den 10. april 1926.

For Norges social-anark. Forb.
form.

Rettelse.

I foregående nr. var innløpet en del korrekturfeil.

Titelen på første artikkel, 4de side, skulde være: *Konservatismen*. 3die artikkel, biografien om en av anarkismens pionerer, skulde være: *Warlan Cerkesov*.

Red.

Fritt Samfund
Organ for
Norges social-anarkistiske Forbund.
Redigeres av: En komite.
Ansvarsh.: Malfr. Bergseth.
Utkommer 1 gang hver måned.
Koster kr. 3.00 pr. år og kr. 1.50 pr. ½ år. Løsnummer kr. 0.25.
«Frit Samfund»s red., ekspedisjon, forlaget og forbundets adr. er:
Torvgt. 10 3. etg., Oslo.
Kontoret er åpent:
Tirsdag kl. 6—8 eftm. Lørdag kl. 5—7.

Fritt Samfund.

Det som er det mest fremherskende ved vår samfundsform, både økonomisk og åndelig er ufriheten. Mere og mer har dene ufrihet grepet om sig efterhvert, som menneskenes samliv er blit kompliserf. Maskinkulturen har sat kronen på verket, og fremskapt det moderne slaveri, som vi vil håbe nær sin kulminasjon i det økonomiske sammenbrudd, der utvilsomt er forestående, i og med at både arbeiderne og de der utbytter dem ikke skiller sig, ved sit syn på selve samfundsformene. Eftersom staten i vår tid er *tyraniets hjerne* og utviklingen samfundsmesig set vil fortsette i det spor den hittil har fulgt vil vi opleve ufriheiens faste borg i *statssocialismen*. *På denne samfundsstruktur* er idag alle parlamentariske partier idag instilt, og alle arbeidernes økonomiske organisasjoner, der ikke har sat sig noget mål for fremtiden. En likesä stor feil begär naturligvis de som tror sig idag å kunne detaljere ut fremtidens samfundsstruktur, da denne avhenger av to reelle grunner, nemlig: *den almenmenneskelige opfatning og den tekniske utvikling.*

Vi er nok klar over, at de enkelte og ganske små grupper har kunnet gi inpulser til revolusjonære inngrep i de bestående forhold, men vi har også set hvordan tyngden av almenopfatningen har tvunget resultatene inn i de gamle spor med endel tilsnit av det såkalte demokrati. Dette må vi gjøre regning med, så lenge der eksisterer maktsyke mennesker, som benytter sig av massenes svake orientering i de vesentligste grunnprinsipper for fremtidssamfundet.

De som reelt bryter med samfundsformene av idag, og som banlyser all dogmatik er anarkistene og *anarko*syndikalistene. Som mål har de sat sig: *Erobringen av produksjon og produksjonsmidlene, for på frihetens grunnlag skape og fordele efter evne og behov.*

Samtlige arbeidernes politiske partier har som mål: statens alfa og omega i produksjon og omsetning. Vi vil ikke velge mellem staten og privatkapitalismen, da de er klippet efter samme mønster, med den forskjel, at staten er hensynsløsere og vil være mere tyranisk ifølge sin utvidede maktposisjon.

Friheten, er menneskenes vuggegave, sa Hans Jæger. Og kan der nevnes en ting, som et menneske har mere kjært? Det har altid vært det mest fremherskende både i litteratur og kunst fra tidernes morgen. Millioner er det som har ofret sig for frihetens sak, og det gledelige er at disse frihetslengsler har holdt sig levende om ikke altid bevisst så dog i underbevisstheten. Den eksisterer som en sydende svovelsjø med forjettelse om en utladning der vil skyve hindringene til side og plasere sig selv i høisetet.

At arbeide for friheten er å arbeide for anarkismen. Ingen lefling med borgerskapet. Rene og uplettede linjer, til gavn for vår sak.

La oss fylke oss til kamp under anarkistenes faner for et*fritt samfund.*

Malfred Bergseth.

Ned med krigen og militarismen.

Av *Albert Jensen.*

Hele verden er full av brusende uro og krigstrussel.

År 1914 kastedes verden inn i en massemyrdende krig, hvor folk fra alle fem verdensdeler slaktet hverandre med de mest raffinerte mordredskaper, og efter alle krigskunstens regler. De mektige imperalistiske stater i Europa begynte røverkrigen med kapitalisme og militarisme som drivende krefter. Og massen, de arbeidende masser, som allerede i fredstid får bære samfundets tunge byrder, fikk nu sette inn sine liv for sine utplyndrere og undertrykkere.

Millioner på millioner fattige arbeiderfamilier mistet sine forsørgere, eller fikk dem igjen som invalider fra slagmarken. De belønnedes med tapperhetsmedalje og tildeltes nådig tillatelse til ved å utstille sine stumpede rester av menneskelige kropper på gatene i storbyene for å apellere til medmenneskenes barmhjertighet, å leve som tiggere for resten av sin livstid. Og slik har i evindelige tider den fattige proletars lodd vært.

Efter verdenskrigen kom «freden». Og hvilken fred! En fred som har vært en uavbrutt krig, dels med krigsmakt stat og stat imellem, dels — og ikke minst ødeleggende — en økonomisk krig mellem en del av stormaktene. Denne «fred» er av en slik vulkansk beskaffenhet, at en ny verdenskrig når som helst kan bryte ut.

Mitt i all denne elendighet, er det en sak som er en fornedrende og brennende skam for det internasjonale proletariat, at de ikke har gjort nogen ting for å forhindre krigen av 1914, og — og verre — at de gjør nesten ingen ting for å forhindre en eventuel ny krig, der hvilken dag som helst kan være en virkelighet.

Vi skal ikke her rulle op den sørgelige verdenskronikk som heter arbeiderklassens inaktivitet overfor krigsutbruddet 1914. La den hvile i ro for idag. Vi skal heller ikke gå inn på undersøkelser om årsaken til den internasjonale arbeiderklasses uvirksomhet overfor den nuværende truende situasjon. Vi vil bare konstatere den, og slå fast, at denne uvirksomhet er en vanærende skamflekk for arbeiderklassen.

Men, — det får ikke være slik, kamerater! Også vi arbeidere i de nøitrale stater har forsømt vår plikt og hjelpe til med å ruske op i proletariatets samvittighet, arbeiderklassens solidaritetsfølelse. Vi er «nøitrale», men vet nogen av oss om vi ikke i morgen kunde være draget inn i den nye krigens vanvittige heksedans? Altså, bør også den rene selvopholdelsesdrift drive oss til å vekke arbeiderklassen til motstann mot krig og militarisme.

Hvilket land som vinner i en krig, en del er det som i alle tilfeller taper, og det er arbeiderklassen. Se hvilken velstann verdenskrigen skapte for arbeiderne! Den mørkeste reaksjon verden har sett på århundreder tyraniserer arbeiderne politisk, og krigsomkostningenes efterdønninger har gjort dem til halvsultne parias i økonomisk henseende, likesom arbeidsløshet og produksjonskriser herjer — ikke minst de nøitrale land, som lykkedes å holde sig utenfor krigens ødeleggende grø! Over hele verden lider proletariatet idag under krigens uhyggelige byrder! De betaler idag hvad krigen kostet og de kommer til fremdeles i mange årtier å få bære dens byrder.

Skal vi nu, kamerater, med armene i kors uvirksomme se på hvordan regjeringene og deres kapitalistiske og militaristiske håndlangere forbereder et nytt myrderi av en ny generasjon arbeidere? Eller skal vi stramme oss op av vår sløvhet og med alvor begynne med den antimilitære agitasjon, og ruste oss for å forhindre en ny verdenskrigs elendighet? Naturligvis skal vi det! Hver arbeider må bli en antimilitaristisk agitator, en agitator mot krigen og dens vanvittige verdensforbrytelser.

Vi må bekjempe militarismen og krigen. Men dersom vi vil kampen må vi også vilde midlene. Vi har forkynt kamp mot krigen allerede der hvor den forberedes: på alle de forskjellige slags fabrikker som tilvirker krigsmateriell, ti foruten disse kan man ikke føre en slik rå og umenneskelig krig som verdenskrigen. Effektiv må vår kamp bli. Krigsverkstedene må blokkeres for arbeidskraft, flere sverd må ikke smies, ikke må man støpe flere kanoner eller tilvirke flere bomber og granater for å sprede mord og ødeleggelser.

Vi må forberede generalstreiken mot iverksettelse av krig. «Alle verdens hjul står stille, om din sterke arm det vilde». Og her gjelder det om og vilde og handle. En generalstreik har makten til å slå ethvert krigsforsøk ned. Vi skulde om det hadde vært mere plass, ha fremført dusinvis av citater fra verdenskrigens organisatorer, militæreksperter og statsmenn, som ale peker på den fare som ligger i generalstreiken, som på nogen få dager vilde ha muliggjert krigen.

Vi behøver ikke spille mange ord på saken. Enhver arbeider som formår å tenke, forstår meget godt at en krig som ikke hver dag får tilskudd av ammunisjon, krigsredskaper og proviant,vilde være dødsdømt om nogen få timer. En dødsdømt krig, og menneskene får lov å leve.

Bare gjennem en transportstreik, skulde vi kunde forhindre krigen. Et så mektig våben har virkelig arbeiderne i sine hender.

I disse dager sender Norges kooperative Landsforening ut en ny konkurransecigarett på markedet.
Prisen er 40 øre pr. 10 stk.
Kaliteten er høi. Prøv denne cigarett.

Frihet.

Hvilken sødme, hvilket håp og hikende lengsel innebærer ikke dette ene ord? De undertryktes håp i århundreder og årtusener... Kampen for friheten — arbeiderklassens og individenes hele og fulle frigjørelse er betalt med blod og fengsler, og fortsatt kjemper de klassebevisste revolusjonære for sin egen og massenes frigjørelse fra kapitalisters, presteskap og militaristers jernhärde grep. Ennu i lang tid må denne kamp fortsette — mennesker vil ennu lenge bli undertrykt av de makthavende i det borgerlige samfund — mennesker margsuges og blodtappes av utbyttere «med loven i hånd». Menneskers åndsliv vil ennu fortsatt forpestes op forkrøbles av dem som er betalt for å tjene de makthavendes separatinteresser og som degenererer menneskeslekten!

Frihet — —. Uvilkårlig tenker man på de eiendomsløses lidelser og savn, sykdom og elendighet i de fattiges kvarterer; på alt som er en direkte eller indirekte følge av manglende frihet for folkets store flertall. Det er jo så at «kapitalen» og dens leiesvenner har monopolet på «den borgerlige frihet», privilegier i kraft av sin kapital og pengenes underbare evne til å kunne skape og utrette alt efter sine «eireres» vilje. Det store flertall av landets «frie» borgere — den klasse som skaper og produserer alle samfundsverdier – har kun friheten til å sulte og lide, utbyttes og undertrykkes, for at samfundets parasiter og snyltere fortsat skal kunne bevare sine privelegier og fortsat leve sit luksuriøse levnet.

Den borgerlige frihet er kun friheten for de enkelte. Friheten til å utbytte og undertrykke folkets store flertall — og øke dets lidelser og savn. Men denne borgerlige frihet skal også engang forsvinne. Likeså sikkert som tidligere samkunne bevare sine privelegier og har bukket under for det nye voksende og fremtrengende, slik skal også «vår» kapitalistiske epoke tillegges historiens mørke blad, til skrekk og advarsel for kommende slekter. Med vold, mord og brand er menneskene i de nyere tider reformert. Med vold fortrengte man urkommunismen og familie-kollektivismen. Med vold, mord og brand blev feudalveldet etablert — og med det blev det atter utryddet. Med vold og mord har den katolske kirke erobret sin «verdensmakt». Med vold og mord har også «vår» kirke og «vårt» presteskap erobret og tilvunget sig sit mammon og sin makt over menneskesinnet — og med vold og mord vil de «forsvare» sitt mammon og sin «fårehjord» mot det voksende og nye i tiden.

Ved et aktivt og intenst oplysningsarbeide må kirkens og presteskapets kveltak på menneskesinnet løsnes — i samfundets og menneskehetens interesse! På samme måte må det kapitalistiske klassesamfunds fundament sønderbrytes, og et nytt fundament legges for opbygningen av et menneskelig og levelig samfund. Av frikjendte krigsjobbere, storspekulanter og svindlere får vi lære å gå gjennem og utenom samfundets lover!

Enhver sundt tenkende mann og kvinne må opsi sitt medlemsskap i den norske stats kapitalistiske kirke! Da däp, konfirmasjon og kirkelig vielse er «valgfritt efter loven», må man ikke på denne måte skape kirkens medlemmer og prester en påberopt «nødvendig beskjeftigelse». La oss vise at vi kan både leve og dø uten kirkens «evangelium» og prestens «velsignelse»!

Skal arbeiderklassen ha håb om nogengang at opnå frihet og frigjørelse for sig og sine efterkommere må der straks påbegynnes en agressiv renselsesprocess i arbeiderklassens eget åndsliv! Åndslivet må analyseres og krystaliseres — alt usundt rättent og pestbefengt fjernes — for å gi plass til det menneskelige gode og edle som de revolusjonære tiders strømninger innebærer!

Ved å erstatte overtroen med sunn menneskeforstand — livet «hinsides» med livet på jorden — kirker med anarkistiske høiskoler prester med revolusjonære frie tankes apostle — skape individer istedfor folkehoper i sekter og partier, da skulde snart «vårt» nuværende umenneskelige klassesamfund forsvinne — våre forfedres drøm om frihet realiseres — et sundt og fritt samfund skapes — basert på brøderskap, menneskeverd og menneskelykke!

Olaf L. T. Olsen.

Internasjonal revy.

Anarkismen gjennemlever en krise, i dets rekker hersker forvirring, og det er ikke at undres over, da verdenskrigen har rystet samfundslivet og samfundstenkningen. Hvor er det parti eller den lære som stod imot denne blodorkan? Kulturen er i fare og menneskene har blit puffet ut på avgrundens rand av fascismen og bolsjevismen.

Kan anarkistene i dette øieblikk klart se sin vei? Nei, vi har ennu ikke gjennemlevet vår krise. Det bolsjevikiske uhyret holder ennu våre tanker i sine klør og truer oss. Nogen siger: «Anarkismen har gjort bankrott, marxismen har vist at den har rett. Da anarkismen blev sat på ildprøve, viste den at det var utopi, og en dødsdømt lære».

Det er slet ikke sant, og selv kommunister innrømmer det. De taler både høit og ofte om vår bankerott, og at vi ikke eksisterte mer. Men hvis vi ikke eksisterte, hvorfor skulde du da ha omsorg om oss? Du frykter det anarkistiske spøkelse, du frykter oss like meget som borgerskapet frykter dig, eller hvorfor dirrer din stemme og hvorfor skjelver dine hender?'

I begynnelsen av 1918, da bolsjevikstyret vaklet, og de ennu lokket oss med smiger, ankom representanter fra den røde armé til anarkiststaben i Moskva (den sorte stab) og sa: «Ta makten, imorgen blir bolsjevikene fordrevet.»

Vi svarte at vi kjemper ikke for statsmakt, og hvis vi glemmer vårt ideal, og *river makten til oss*, blir vi ikke stort bedre enn dem.

Efter nogen måneder, den 11te april, fik vi betalt for dette på

Nikolai Kruchhof: Reval.

ekte bolsjevikmanér. Våre våbenbrødre og medkjempere bolsjevikene rettet da kanoner og mitraljøser mot «den sorte stabs hus» og skjøt ned de ubevebnede mennesker, som aldri hadde ventet forrederi.

Bolsjevikene hadde helt med sig. I 7 år ledet de propagandaen og har sådd hat mot staten. De blev forhatt av alle, folket fant sig i dem som i en byrde. Innenfor deres garde hersket frafall, ufred, sladder og intriger. Og garden eksisterte kun takket være det eksempelløse vold i et trett, ødelagt og angstfullt land. Hele landet er i hendene på dette grusomme og

Samfundsteknik som taktik for anarkismen.

Anarkismen er ikke bare en teori, men ogsaa taktikk, den søker praktiske metoder for handlingen.

Vi må tilstå at anarkismen er sterk i sitt prinsipielle teoretiske mål, men har svakheter i sin kamptaktikk for å nå sitt mål. A. Borovoj sier med rette, at «den nuværende fattigdom og elendighet er midler som anarkistene skulde benytte for å realisere sitt program». Anarkismen har hittil været en videnskapelig teori, og det er nødvendig at gi denne «sjel» en sterk levende «kropp», og nu er det nødvendig at gjøre det. Vi er ikke enig med kamerat Colomer, da han sier at revolusjonens kropp er syndikalismen, og dens sjel er anarkiet. Revolusjonens sanne legeme er samfundsteknik*). Syndikalismen er en av kroppens organer, men ikke kroppen selv. Hvad er samfundsteknikk? Det er som ordet selv viser den praktiske anvendelse av samfundslæren. Det er nødvendig å sørge for at vår taktikk blir grunnet på erfaringer erhvervet ved praktisk anvendelse. (Samfundsteknikk som videnskap bør angi midlene for med beste resultat å vise veien for den videnskapelige evolusjon.) Samfundslæren viser oss den vei vi selv skal gå, og å forstå dette beror på handlingene og ikke på å ville. Derfor blir samfundslærens konklusjon ikke personlige forsikringer, men resultatet av handling. Eksempelvis: Den anarkistiske samfundslære beviser at vi går inn i en socialistisk samfundsutvikling. Teknikken angir måten og hvorledes vi med størst virkning skal påskynde denne utvikling. Men derfor skal vi ikke beskjeftige oss med praktisk *politikk* (som dr. Merisson og nogen franske kamerater mener). Anarkismens oppgave er ikke politisk, men samfundsteknisk. Politikk er kunsten å administrere staten, og fremgangsmåten er å lede statens anliggender. Anarkismens mål er å tilintetgjøre staten, og man kan ikke være ansatt som bestyrer og administrator for det man skal ødelegge. Men derfor er vi ikke motstander av samfundet, fordi vi mener at samfundet ikke er ødelagt, tvertimot, de nuværende økonomiske organer kan brukes som grund for et anarkistisk samfund.

Menneskenes historie er historien om kamp for organisasjon. For å kunne leve organiserte menneskene naturen. I de første trin av den menneskelige utvikling var den utilstrekkelig og kun for den enkelte selv. Men for å organisere naturen var det nødvendig at de selv blev organisert. Men de primitive mennesker var uskikket til å organisere sig i grupper, derfor opstod ganske naturlig en organisator, hvis rolle og betydning vokser i overensstemmelse med sin maktutvidelse og mengden av produksjon. Omkring organisatoren grupperes hans hjelpere, disse danner den regjerende klasse. Omkring disse er den store masse som er uduelige til å organisere sig, og disse danner da underklassen. Dersom vi virkelig vil studere historien, vil vi faa se at i den antikke osten dannes despoten derfor at folkemassene på grunn av objektive betingelser ikke var duelige til frivillig samarbeide som var en betingelse for å kunne organisere naturen.

II.

Enevelde**) viste sig i en anden form — monarkistisk, militært eller prestelig, — det hendte i en annen face av den historiske evolusjon — mennesket vil bli undertrykt, kun derfor at det ikke er skikket til solidarisk samvirke for å yde større motstand. En despot enten i form av prest, militær eller zar var i historien alltid et levende symbol, og personliggjørelse av en uduelig, ubevisst og svak folkemasse.

Despotiet fødes ikke av en del menneskers ondskap, men av folkemassens uduelighet til å organisere sig til selvstendig solidarisk virke. Organisatoren var ikke tilfreds med sin rolle som autoritet, han utvidet sine besiddelser, han forbedret sin økonomiske stilling. Organisasjonen er blitt til et komplisert nett av organisasjoner som følge av menneskenes frenskritt. For å tvinge folkemasse til å arbeide bruker man ikke bare legemlig tvang, men også lover, bedrag o.s.v. Organisatorene har vennet sig til et luksuriøst liv, og vil ikke opfylle sin rolle. Despotiet forfaller — Egypten, Asyrien, Rom o.s.v.

De tidligere organisatorer var uduelige til fortsatt evolusjon og er erstattet av andre organisatorer (enten personer eller klasser), hvis den var organisert som enhet, f. eks. feudalveldet, fordi borgerstanden i den tiden var den eneste som kunde organisere samfundet.

Menneskene var sig ikke bevisst nytten av disse organisatorer, og det var ikke derfor de underordnet sig dis-

*) Med teknikk forstår man i almindelighet videnskapelig å belyse det man vil rent videnskapelig eller teoretisk, f. eks. at maskinteknikk anvendes innenfor maskinfremkringelsen. Psykoteknikk innenfor psykologien. Ved siden av den videnskapelige teori foregår den videnskapelige anvendelse for å bevise dets praktiske fortrin.

I samfundsvidenskapen er det samme tilstede, skjønt dette hittil ikke har været paaktet. Nogen vakre tanker finner vi dog hos den geniale Kropotkin; hans forståelse av politisk økonomi stemmer med den høieste forståelse av samfundsteknikk.

**) Mecnikov: «Civilisasjon og de store historiske strømninger».

Gå ikke „Huset" forbi

ved kjøp av litteratur og kontorrekvisita.

I Arbeidernes Bok- og Papirhandel

Folkets Hus, får Du alt hvad der *hører til branchen:*

Protokoller, skrivemateriell, stencil, gjennemslagspapir og farvebånd. Reparasjoner av skrivemaskiner utføres av 1. kl. fagfolk. Forhandling av litteratur fra alle forlag.

uduelige byråkrati som neppe er bedre enn zarismen.

Disse byråkrater må fortelle at vi har gått bankerott, fordi de i anarkismen føler sin dødelige uvenn.

Det er dog ikke alle som tror at vi har gjort bankerott. Nogen anarkister har løpet til bolsjevikleiren og skaper sig en ny filosofi, nemlig at det kommunistiske parti blir tvunget til å realisere våre ideer, fordi de er i pakt med massens krav, og kommunismen vil føre til anarkiet. Det er den berønte teori om at de skal likvidere staten, som Lenin så listig fremførte. Den skadet da på ingen måte diktaturet, men egnet sig til å forgifte anarkismen. De vil også overbevise oss om at det er vår skyld at de må henrette anarkister og ødelegge folkets frihet.

En forhenværende anarkist, men nu funksjonær, sa: «Jeg er arbeider, og da det kommunistiske parti slog ned kapitalistene, forstod jeg at det var mit parti.»

«Men staten,» spurte jeg, «på det anarkistiske banner står også «ned med staten». For disse ideer har du hatt straffarbeide og endog båret lenker, hvorledes skal du nu virkeliggjøre dette?»

Han svarte mig ikke da, men senere sa han: «Tro mig, jeg var og er anarkist, men jeg blir kvalt i det kommunistiske partiet. Hvad kan vi gjøre?»

Dette viser at det kommunistiske parti ikke er vårt parti, ikke er et parti for frihet, likhet og broderskap. Det støtter sig både på massene og borgerskapet, men svikter dem begge.

Tok vi feil dengang vi stillet kapitalismen sammen med staten og kommunen sammen med anarkiet? Er kommunismen et trin på veien til anarkiet, et uundgåelig trin av jernlenker som heter «proletariatets diktatur»?

Så tenker nemlig renegatene (de som har falt fra), brødrene Gordin, sovjetbyråkratene, Roscin, Sandomirsgy og Kilbalcic, som alle er paalidelige lakeier for sin grusomme mester, men ennu ynder å kalles med det strålende navn anarkist.

Roscin som sier, «at bolsjevikene kan selv ikke fortelle om sine kjempesaker». Men «kjempesakene» gjør mordere som Corny, som ved forrederi myrder våre brødre i kjellerne i skolefengslene, bødlene i Solovitz og fengselsbetjentene, nemlig livvakten til triumfviratet Zinovjev, Stalin og Kamenef, alle disse som har druknet den frie tale i blod, de har gjort en kjempesak.

Kommunistene vil gi det utseende av at de er forgjengere for anarkiet — ved å utrydde anarkistene.

Oktoberrevolusjonen var ingen social revolusjon. Det var et oprør mot krigen, og skjendigheten i den provisoriske regjering, men ikke mot kapitalismen og staten. Fordi både de social-revolusjonære og mensjevikene jaget bondemassene i en vanvittig og for dem uforståelig krig. Og endog efter revolusjonen mønstret ikke bolsjevikene mer enn en tredjedel av stemmene ved valget.

Men hvorfra fikk da bolsjevikene sin styrke?

Det fikk fasthet ved diktaturet fra et stort mindretall, fra de kontrarevolusjonæres blokade, og fra trusler om angrep fra andre lands imperialister.

Ved den provisoriske regjerings fall spredtes zarismens soldater utover landsbyene, myrdet godseierne og delte godsene. Da de «hvite» generaler gjorde oprør, gikk en masse av disse bønder til partiene og den røde armé. Inntil 1920 handlet bolsjevikgarden på samme måte som Jakobinerklubben i 1793.

Da kontrarevolusjonen var kvalt og de andre lands imperialister fordrevne, hadde lederne et kraftig krigsapparat som partiet rettet mot sine idémotstandere, under påskudd av at alle motstandere var kontrarevolusjonære. Ikke bare mensjeviker og social-revolusjonære (som bekjempet folket fordi de tok godsene), men også anarkistene som i første rekke gikk til angrep på borgerskapet i oktoberdagene, og utgjød en masse blod i frihetskrigen. Den røde armé og sovjetene blev blinde instrumenter i partibyråkratiet.

Sovjetmakten er ikke et klassediktatur, men en marxistisk sekts diktatur, som manøvrerer mellem de forskjellige klasser, og støtter sig først til den ene og så til den annen klasse, men alle bidrar for å bevare sin makt.

Ethvert parti som tar statsmakten i folkets navn, vil efter en tid rette sin pansrede neve mot folket selv. Alle statsapparater vil utarte til en byråkratisk maskin, som vil kvele alt utenom dette apparat.

Vi har intet at tilføie til våre gamle ideer, vi har intet å lære av den revolusjonære vold. Ren og plettfri bærer vi vår fane.

Vi vil ikke understøtte bolsjevikene, det vilde være den største forbrytelse mot folket og revolusjonen. Men vi vilde ikke stille oss mot dem med våben i hånd, fordi det blev signalet til at andre lands kapitalister forsøkte å fjerne virkningene av bonderevolusjonen 1917—20. Den vilde drukne i blod og bli en seier for de kontrarevolusjonære og en reaksjon over hele verden. Vi må også i en lang tid lede en skjult, systematisk agitasjon for anarkismen.

Det er nødvendig å få hemmelige trykkerier og utgi flyveblad om aktuelle emner, å lede arbeiderne til kamp mot fabrikkbyråkratiet og landarbeiderne til kamp mot landsbyvolket. Til dette arbeide må vi ha hjelp fra de utenlandske aviser, som på alle veier må trenge inn i Rusland.

Vi må bekjempe politidiktaturet som bolsjevikene fører i forenigene, sovjetene og den røde armé, avklæ de kommunistiske celler, angi byråkratene og vekke en frihetlig handlingstrang hos massene. Vi må kreve at arbeidernes organisasjoner skal administrere industrien, og embedsmennene beskyttes for de kommunistiske celler. Ledelsen for landbruket må litt efter litt gå over til frihetlige kooperative foreninger. Vi må føre kamp mot militærvesenet, og for frie valg til frie sovjet. Det bolsjevikiske fengsel som heter U.F.F.G., må bli en fri sammenslutning for et frit folk, som venskapelig vil gå til den høieste lykke — til anarkiet. Men vårt arbeide vil bli resultatløst, hvis ikke den internasjonale anarkistfederasjon rekker oss hendene.

Bolsjevismen er en internasjonal ulykke. I alle land er det grupper av funksjonærer som drømmer om å rane til sig makten og opstille «proletariatets diktatur». Disse nærer sig ved efterkrigens kaos, ved borgerskapets uduelighet, ved socialdemokratenes forrederi og ved penger fra sovjetregjeringen.

Den internasjonale anarkisme må for å redde sig danne en fast organisasjon, for å vise den arbeidende og tenkende menneskehet, at utenfor bolsjevikenes skanse og brutalitet er veien til frihet, humanitet og lykke.

Russer.

ses regjering. Det var voldet som spilte en betydelig rolle for å få fasthet i organisasjonen, og at det eksisterte peioder da de organiserte klasser mere misbrukte enn brukte samfundet. Det er beklagelig, men de forskjellige samfundsforeteelser skjer ikke efter god vilje, men ifølge historisk nødvendighet, og annet er ikke mulig. Men ingen klasse vil kunne regjere bare med vold og svik, det er behov for utvikling av det økonomiske liv, for stammen, nasjonen o.s.v., det vil ikke bli tålt på annen måte.

Anarkismen forstår best at spørsmålet om menneskenes frihet er spørsmål om arbeiderklassens selvstendige organisering.

«I organisasjon er anarkismens sjel og mening» sier Merlino, og de spanske anarkister mener at «det største spørsmål for anarkistene er organisasjon og administrasjon». De sier endog «at anarkismen som avslutning på samfundsorganisasjon er av ren administrativ karakter». Og den største representant for anarkismen skriver: «Det folk som kan organisere produksjonen og omsetningen av samfundsrikdommene er det ikke nødvendig å regjere. Det folk som selv vil bli det vebnede folkestyre, og hvis enhet er nødvendig for å kunne handle, er det ikke nødvendig å befale. Det folk som kan bygge sine jernbaner, skiber og skoler, er det unødvendig å administrere. Og tilslutt: Det folk som kan organisere voldgift som domstol, vil kunne forhindre at den sterke bedrar den svake uten innblanding av politi, inntil folket ikke trenger hverken politi, dommere eller fengselsbetjenter.»***)

***) P. Kropotkin: «Anarkistisk handling under revolusjonen» (russisk utgave).

Og hans intime venn J. Grave skriver, efter at han har undersøkt erfaringene fra de siste revolusjoner: «Folket kunde ikke dra fordel av de siste revolusjoner fordi de ikke var dyprevolusjoner derfor at de ikke var dyktige nok. Man har gjort revolusjoner i Tyskland og Østerrik, men hvad er resultatet? Revolusjonene blev beseiret efter nogen tider, fordi at de ikke kunde hindre borgersamfundet i å fortsette sin gang. Folket kunde ikke gjøre det, fordi de ikke visste *hvad* de skulde gjøre. Seiren blev resultatløs, fordi folket ikke kunde forberede den nye organisasjon, det gamle samfund begynte pany å fungere. Utbytterne hadde makt til å beholde bedriftene, og denne makt kunde ikke folket knekke.»

Spørsmålet om arbeidskjøpere og arbeidere vil bli ulost inntil man kan løse spørsmålet om selvstendig organisering av produksjonen. Menneskenes liv krever organisasjon av naturen. Og dette krever atter organisasjon av mennesket selv, fordi kun ved kollektive tanker og handlinger er det mulig å tilfredsstille dels materielle behov. Dersom en gruppe mennesker ikke er utviklet nok til å kunne organisere sig selv, vil sikkert andre organiserte hjelpe dem inntil de kan opfylle sin opgave.

III.

Av ovenstående fremgår klart at arbeiderklassen bør være teknisk forberedt på ikke bare å kunne slå ned privatkapitalismen, men også å kunne fjerne alle andre kapitalistiske (respektive statlige) systemer. Dersom den revolusjonære klasse ikke er tilstrekkelig teknisk opdratt, vil de ikke makte å kunne frembringe sine egne systemer, og efter en kort tid vil nederlaget triumfere med hele sin smert og tyngde», sier med rette Borovoj.

«Folkets opgave under et kommende oprør er å overta den opgave som hittil er overlatt borgerne. Derfor er det nødvendig å organisere tilintetgjørelsen og bygge op med hensikt å kunne ødelegge.» (Kropotkin).

«Det som karakteriserer revolusjonen er forandringen av de økonomiske forhold; det er å tilintetgjøre muligheten for det ene menneske å kunne utbytte det annet; det er forbrukernes rådighet over redskap og andre produksjonsmidler; det er ikke å regne med verdien ved varebytte. Dette kan ikke organiseres spontant. Hvis revolusjonen ikke kan virkeliggjøre dette, da er den forfeilet, ihvertfall som social revolusjon. En social revolusjon gjør man ikke *bare* med vakre teorier, eller med «planer», hvor gode de enn er. Hvis man vil fjerne de bestående organer er det nødvendig å ha ferdige andre som kan erstatte dem.» (J. Grave).

«Revolusjonen formår kun å åpne terreng for nye institusjoner. Og den åpner kun dem som den kan bringe til å spire.» (Ibidem).

«Det er ikke nødvendig å rope på revolusjon for at den skal komme og føre til gode forhold for menneskene. Det moderne liv har individele behov som gjør krav på tilfredsstillende funksjoner, midlene må være omhyggelig forberedt, og de må utbrede sine grener til de fleste områder. Dersom ikke være ideer skal knekkes på disse skjær, er det nødvendig at vi allerede idag finner hvorledes vi heldigst kan erstatte de nuværende organer i følgende fag: Gruber, jernbaner, post, telefon, sjø- og luftbefordring, vannkraft, elektrisitet, overrisling av jorden, belysning, oparmning og bostedshygiene.

Sverige.

Vårt svenske broderforbund skal avholde sitt landsmøte i pinsen. Bevegelsen går fremover, nye foreninger dannes og de gamle får kraftig tilslutning. «Brand» oplag stiger stadig og øver en sterk indflydelse på den svenske arbeiderbevegelse. Våre kamerater har nylig feiret 25-års dagen for avisens regelmessige utgivelse. Økonomisk står bevegelsen godt. Og tilslutt alle avgifter til det moderne samfundsliv.» (P. Richard).

Det er ikke nok at vi sier at vi er anarkister, og at vi ikke ønsker herrer eller regjeringer. Men det er nødvendig å finne midler som gjør regjeringene overflødige. «Fordi arbeiderne ikke kjenner sitt behov eller vet hvorledes de skal opnå dem, er de tvungne til å være slaver inntil de får denne kunnskap.» (Kropotkin).

Det er nødvendig ikke bare å vise at en regjering er skadelig, men det er nødvendigere å vise at de er unyttige og overflødige.

I samfundsteknikken ligger løsningen av samfundsproblemet, og denne er en anarkistisk taktikk, jeg sier i opriktig ønske til alle, hersk ikke over arbeiderne, men frigjør dem.

(Forts. i næste nummer.)

Den internasjonale pinsemobilisering

organisert av den antimilitære ungdom i Holland under mottoet: imot all slags militarisme, imot kapitalisme og krig.

Til de kamerater som henvender sig til oss med forespørsler angående pinsemobiliseringen, skal vi gi følgende oplysninger:

Den internasjonale pinsemobilisering finner sted i *Amersfoort*, hvor de utenlandske kamerater blir mottatt på banegården. Fra fredag den 21. mai til og med den 23. mai, er våre veivisere tilstede på banegården.

De utenlandske kamerater anmodes om helst ikke å komme over grensen i grupper. Den Nederlandske stat fordrer pass ved overskridelse av grensen.

Den internasjonale pinse-mobilisering skal vedvare fra lørdags aften den 22. mai kl. 6 til og med mandags aften 24. mai.

Da tilslutningen av utenlandske kamerater er meget stor, bedes disse i størst utstrekning å *betale reiseomkostningene selv.*

Utlendinger som ønsker å tale anmodes om å meddele det *senest innen 1. mai første.* til den utenlandske korrespondent! Talene kan holdes på engelsk, tysk, fransk, esperanto og nederlandsk. På skandinavisk kun om foredragene innsendes skriftlig.

Kamerater! Frem for den internasjonale pinsemobilisering! — *De antimilitære kjemper fra Skandinavien må la sig representere!!*

Georg Overstegen.
Sandport 70.
N. H. Holland.

Bedes inntatt i andre aviser.

Intet fakkellys er så klart som solen, intet teppe så bløtt som engen, ingen drikk så kvegende som kilden, menneskets hånd blander den nærende saft av malt og humle og ad bjergets sider klynger sig den smilende drue. Vi står mitt i paradiset og den tryllestav, som utfører de store underere, er *hakken og spaden.*

Auerbach.

*

Ikke tusind ord sig prenter som en *gjernings spor.*

H. Ibsen.

*

Loven har aldri skapt nogen stor mann.

Schiller.

*

Det er en letvint ting å håne, dog vakrere det var å skåne.

H. Ibsen.

Ensom bestillingsmand

i sine beste år ønsker korrespondere med en yngre anarkistisk kvinne. Billett med foto bedes nedlagt i eksped.

Societo de Esperantistaj Laboristoj

(Arbeidernes esperantoforening).

Oplysninger om sproget, lærebøker og aviser, kan bestilles gjennem foreningen og i Arbeidernes bok- og papirhandel, Folkets hus, Oslo.

Korr. sekr. M. Muribø, Bækkelagshøgda, Oslo.

FOLKETS HUS KAFÉ

ER ARBEIDERUNGDOMMENS SAMLINGSSTED I OSLO

GOD OG BILLIG MAT

Abonner på

„Libera laboristo"

(Den frie Arbeider)

de anarkistiske esperantisters tidsskrift.

Pris kr. 5.00.

Adr.: *Artur Bolle,* Tresckowstr. 58, Berlin 58, Tyskland.

GUMMI-ARTIKLER

Hygieniske Artikler billigst hos

Arnt E. Hansen,

Torvgt. 14, Oslo. Telef. 35694.

Post Boks 95.

Barbersalonen.

Prisliste sendes mot 20 øre i frimerker.

„ALARM"

Organ for

Norsk Syndikalistisk Federation.

Faaes i alle Narvesens kiosker.

Pris 20 øre. Abonnementspris kr. 2.00 pr. kvartal.

Kjøp. — Læs. — Abonner.

«Alarm»s eksp. Boks 2003. Oslo.

Benyt

BARBERSV. FÆLLESFORRETNINGER

Toftesgt. 60 Torvgt. 23

Folkets Hus, Møllergt. 18

1. kl.s Behandling

Arb. Esperantoforening.

Oslo anarkistiske Forening avholder fest 1ste mai kl. 7 i Folkets hus, lokale A.

PROGRAM:

Musikk. Bevertning. Foredrag. Oplesning. Sang. Dans

Interesserte adgang. Entré kr. 1.00.

Festkomiteen.

„GUD OG STATEN"

av *Mikal Bakunin.*

(Oversatt av assessor Hazeland).

Pris kr. 1.50.

Denne ypperlige bok leses av alle som er socialt interessert. *Det er første gang den utkommer i Skandinavien.*

Kr. skriver i «Den nye Social-Demokrat»:

«Det er av betydning for alle revolusjonære å kjenne en sådan nedbrytningens kjempe som Bakunin var, og i «Gud og Staten» finner man iallfall meget av det han kjempet for eller bekjempet. — — —

Åndelig, personlig og social frihet var hovedhjørnestenene i Bakunins lære, og disse goder er det kommunismen har kastet vrak på.

— — —»

„FRITT SAMFUND"S FORLAG

Adr.: Torvgaten 10, 3. etg., Oslo.

Literatur.

	Pris
Carl O. Tangen: «Militærnegterne»	0.50
Rudolf Rocker: «Av paralamentarismens historie i den moderne arbeiderbevægelse»	0.50
—«— «Socialdemokrati og Anarkisme»	0.15
I. I. Ipsen: «Den franske revolutions aarsaker og virkninger»	0.25
—«— «Anarkisten Hans Jæger»	0.50
—«— «Breve fra Utopister»	0.50
—«— «Revolutionen i Rumpenheim»	0.60
Pierre Ramus: «Det anarkistiske manifest»	0.15
Erik Hansen: «Hvorfor jeg nekter at være soldat»	0.25
Hvordan bør fagorganisationen omlægges. «Arbeiderres føderative klasseorganisation	0.50

Utgit av aktive medlemmer av fagoppositionen.

Forhandlere gis 25 pct. fragtfrit naar bestillingen er mindst kr. 10.00. Kun pr. postopkrav.

Norges social-anarkistiske forb.s forlag,

adr.: Torvgaten 10³, Oslo.

„Revolt"s aargange

indbundne kan nu erholdes til følgende priser:

Fra og med	1916	t. o. m. 1921	kr. 35.00
—«—	1917	—«— «	33.00
—«—	1918	—«— «	30.00
—«—	1919	—«— «	25.00
—«—	1920	—«— «	20.00

Bestillingene vil bli ekspedert i den rækkefølge de indkommer saa langt oplaget rækker.

Indsend bestilling snarest og helst hele beløpet ved bestillingen eller mindst det halve beløp.

Brand

Organ for

Sveriges ungsocialistiske Forbund.

Utkommer hver uke.

Abonnementspris: Kr. 8.00 pr. 1/1 aar, kr. 4.50 pr. 1/2 aar, kr. 3.00 pr. 1/4 aar — i svensk mynt.

Løsnummer 25 øre.

Tilskriv «Brand», Ølandsgt. 48, Stockholm 4.

Abonner! Kjøp! Læs!

FORLANG

min prisliste over gummi, modersprøiter, m. m.

R. Larssen, Box 221, T.hjem.

TRYKT HOS
EDOLF AASEN. — OSLO.

1927 nr 1

Sacco·Vanzetti

Oprop til alle åndens og håndens arbeidere i Norge

Nicola Sacco.

RETFERDIGHETEN MÅ LEVE!

Arbeiderklassen verden over som ikke allerede er blitt opmerksom herpå bør nu vite at Amerika holder på å begå en skjendig handling. Man skal henrette to arbeidere — to klassekjempere som er helt uskyldig i den handling de er dømt for. Det er et billede fra et land hvor religiøst hykleri er satt i høisetet, hvor mennesket sies å være skapt i guds hellige billede i motsetning til «apemenneskene» i den øvrige verden. Og dollaren tilbedes som den høieste guddom. Det er et billede fra dette land som har skaffet sig rikdom og herredømme gjennem andres sved og millioner medmenneskers blod. Det er dette dollarens, hykleriets og frihetens land som skal reise sig en ærefull bauta overfor den øvrige verden. Man skal myrde to uskyldige arbeidere på amerikansk vis.

Arbeiderklassen hele verden over vil ikke stilltiende la dette passere. Det rammer vår klassefølelse og det er blitt en klassesak hvor verdens arbeiderklasse reagerer og hvor den vil gjøre hvad gjøres kan for å forhindre at en så skjendig handling bli begått. — Seier for rettferdigheten må bli et feltrop man går til aksjon for. Og enhver arbeider som har en gnist av klassefølelse vil gjøre sin innsats i den verdensomfattende kamp som er reist for å befri våre to klassebrødre fra bødlernes hender.

Halvard Olsen.

Redd Sacco og Vanzetti!

Kamerater! Sacco og Vanzettis forsvarskomite i Norge, anmoder alle såvel personlig som organisasjoner å innsende protester til den amerikanske legasjon i Oslo.

Spesielt opfordrer vi samorganisasjonene og fagforeningene å protestere, og erklære boikott av amerikanske varer.

Arbeidere, menn og kvinner: Frem til den siste og avgjørende kamp for å bringe Sacco og Vanzetti ut av fengslet og tilbake til livet.

Kamerater, idag står dere foran valget enten å stille dere til tjeneste i kampen for å redde to uskyldige medmenneskers liv fra klassejustisens rovklør eller å stå passiv og dermed bli delaktig i den forbryteriske dom som er avsagt av dommeren Thayer i Massachusetts.

Klassefeller! Dere har idag makten i deres hånd til å slå et stort slag for å redde Sacco og Vanzetti fra den elektriske stol, eller levende begravelse i fengsel.

La oss rope det så høit vi kan: Vi krever Sacco og Vanzetti frigitt.

Boikott amerikanske varer!

Nedenstående bedes utklipt og innsendt.

Til
Den Amerikanske Legasjon, Oslo.

Undertegnede vil herved på det kraftigste protestere mot dødsdommen over Sacco og Vanzetti, og erklærer ikke å ville kjøpe amerikanske varer før våre kamerater er frigitt.

Deres 7-årige lidelse i fengslet kan ikke utviskes eller glemmes, men Sacco og Vanzetti må vende tilbake til livet og sin familie, og til kampen for vårt store felles ideal som arbeiderklassen kjemper for.

Derfor krever vi: Gi Sacco og Vanzetti fri!

..... den ..... 1927.

Navn .....

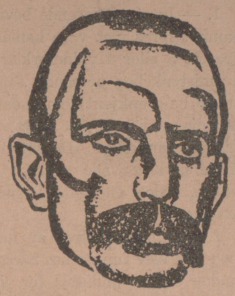

Bartolomeo Vanzetti.

DET HJELPER Å PROTESTERE

Når man lever i et lite land og langt borte fra de foreliggende begivenheters brennpunkt, kan det tilsynelatende se ut som om aksjoner som denne mot Sacco og Vanzetti-forbrytelsen er virkningsløse. Men bare i de par siste år er der ved internasjonale protestbevegelser avverget to justisforbrytelser i Ungarn nettop fordi ingen har følt sig for små til å være med, ingen har følt sig for langt borte til å bli hørt. For den internasjonale opinion betyr stemningen i Drøbakk like meget som stemningen i Berlin. Og nettop det gir aksjonen mot henrettelsen av Sacco og Vanzetti den største vekt: at vi er med, allesammen. Det betyr meget for en lykkelig utgang på selve aksjonen, men det betyr mest for oss selv.

Aksel Zachariassen.

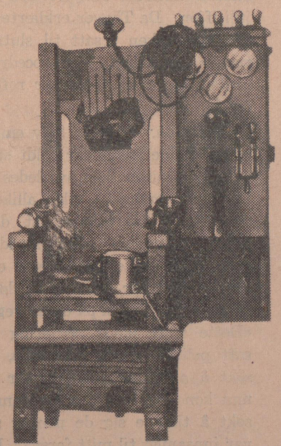

Den elektriske stol,
hvori de vil myrde Sacco-Vanzetti.

SACCO OG VANZETTI

Le Réveil, Genf, redaktør *Luigi Bertoni*, gir i sitt nummer for 5. februar iår et resumé av stillingen, som jeg har all grunn til å anta er korrekt. Det gjengis nedenfor i utdrag.

1. — Intet avgjørende bevis har kunnet føres mot våre kamerater, frasett 3 eller 4 vidneforklaringer av mistenkelige personer, som påstår å ha gjenkjent dem under omstendigheter hvor det måtte være meget vanskelig. Dessuten har disse personer alle motsagt hverandre, tildels endog tatt sine forklaringer tilbake.

2. — Undersøkelsen av det våben som blev funnet hos Sacco utelukker enhver mulighet for, at det er dette som er anvendt til forbrytelsen.

3. — De alibi-beviser som Sacco og Vanzetti har ført er ikke bestridt eller motbevist av noget vidnesbyrd av vekt.

4. — Der finnes i politi-departementet dokumenter som beviser de intriger man har anvendt mot Sacco og Vanzetti efterat det var mislykkedes å skaffe tilveie noget bevis mot dem.

5. — Den borgerlige presse i Amerika, både den demokratiske og republikanske, er næsten enstemmig om å forlange en gjenoptagelse av saken.

Videre meddeles:

En dødsdømt, Madeiros, tilstår at han sammen med sine medskyldige også har begått forbrytelsen i South-Braintree.

Advokat Thompson har yderligere tilveiebragt beedigede erklæringer fra to tidligere politimenn, Lethermann og Weyand, om politiets intriger for å få våre to kamerater dømt.

Disse bevisligheter blev forelagt underdommeren, Thayer, den 15. juli ifjor. Da Thayer erklærte sig syk blev saken utsatt til slutningen av september. Fra procedyren mellem aktor og forsvarer refereres bl. a.:

Thompson: — — — Selv om ingen av mine påstander holdt stikk — og jeg innser ikke hvorledes det kan være mulig — vilde allikevel det faktum bli tilbake, at disse menn, uskyldige eller skyldige, gode eller slette, med rette eller urette, ikke bør dømmes til døden så lenge jeg kan si på deres vegne: «Dette store lands regjering har satt politispioner i min celle, har søkt å anbringe politispioner hos min kone og blandt mine venner, søkt å tilegne sig de penger som var innsamlet til mitt forsvar. Den tror ikke at jeg er skyldig, men den gjør hvad den kan for å få mig dømt, fordi den ikke kan samle tilstrekkelig bevis til å få mig deportert efter statslovene, og derfor som en av dens agenter har sagt, vil «la mig drepe for mord som et middel til å bli kvitt mig.»

Aktor: — Hvad angår Lethermann og Weyand's forklaringer, vet forsvareren hvorledes justisdepartementet, dette store departement som fra Washington utstrekker sin hånd over hele landet, er dannet, organisert og efter hvilke systemer det arbeider. De forenede Staters regjerings-politi, uten hvilket vi kunde ha oprør og revolusjoner, er et av den offentlige ordens nødvendigste organer. Vi vet også at i alle detektiv-departementer er løsenet hemmelighet: «Forråd ikke ditt departements hemmelighet». Hvis hemmelighetene blev åpenbart, hvad vilde hende? Ingen forbrytelse kunde opdages. Lethermann og Weyand forråder med sine erklæringer sitt departements hemmelighet. Det er en illojal handling, og vi spør oss selv om vi ikke samvittighetsfullt og logisk kan slutte at disse menn har forlatt sitt departement ikke med ære, men med vanære.

Thompson: — Hvilke er disse hemmeligheter? Man innrømmer altså hemmeligheter. Der er altså hemmeligheter, ikke sant? Jeg sier da at Deres regjering som lar sine hemmeligheter gå foran sine borgeres liv, ikke er annet enn et tyranni, enten De så kaller den republikk, monarki eller noe annet. Hemmeligheter! Hemmeligheter! De sier at man ikke må røre ved juryens kjennelse, den er hellig! Men skulde den ikke ha ønsket å kjenne litt til hemmelighetene?

Jeg tilbakeviser beskyldningen mot Lethermann, som i 25 år har været en av de mest skattede betjente i det fødererte postvesen og nu innehar en viktig stilling i Beacon Trust-kompaniet (fyrvesenet), og Weyand som nu er knyttet til general-prokurørens kontor i staten Maine. Jeg tilbakeviser, sier jeg, beskyldningen mot disse menn for å ha gjort noe galt. Tvertimot, de har gjort oss en av de største tjeneste de kunde. De har bare oplyst om en tingenes tilstand som allerede blev offentlig fremlagt for dommer Anderson, er behandlet av 12 advokater og kjent av hele almenheten. Det er hvad de har gjort.

Om avsløring av hemmeligheter har dommer Hughes offentlig uttalt: «Vi kan ikke lukke øinene for de ting som tyder på at man krenker det vesentlige grunnlag for friheten i en grad som tidligere er ukjent i vår historie. Borgere som fortjener tiltro, har nylig forelagt almenheten tilfelle hvor de individuelle rettigheter er krenket, og som gjenkaller i erindringen det verste tyranni.» Og nu sier man om disse to menn, som i livets og frihetens interesse har angitt den samme praksis og oplyst om tilværelsen av dokumenter som beviser at to anklagede er uskyldige, at de har begått en lastverdig handling!

Hazeland.

Nicola Sacco.

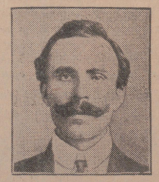

Bartolomeo Vanzetti.

Amerikanske varer.

Skal de beslutninger som allerede er fattet og som vil bli fattet om å boikotte amerikanske varer inntil Sacco og Vanzetti er satt i frihet bringe et resultat, bør en slik boikott koncentreres om de viktigste hovedartikler. For arbeiderne blir det da først og fremst alle slags amerikansk verktøi. Dessuten arbeidsrekvisita, rør, kraner osv. For arbeiderhustruene blir det vesentlig husholdningsvarer. De viktigste amerikanske handelsvarer er hvetemel, sukker, tørrede frukter og annen hermetikk eller flesk osv. Amerikansk skotøi, kniver, barberkniver og barberblad. På de industristeder, hvor arbeiderne er det avgjørende kinematografpublikum, bør kinostyret gis meddelelse om at amerikansk film vil bli boikottet. En slik boikott har vært gjennemført en gang i Foldal og førte til at kinoen måtte pakke sammen.

Der bør legges vekt på at kjøpmennene får full rede på boikotten og dens formål.

Gjennemfør boikotten av amerikansk verktøi på arbeidsplassen og av amerikanske varer i butikkene.

Det er to arbeideres liv som står på spill! Husk det!

Brantings dom: Under normale forhold aldri noen dom.

Fra Boston telegraferes til svensk Social-Demokraten: Situasjonen i Sacco- og Vanzetti-saken er fremdeles uviss og spenningen uutholdelig. Nasjonalistiske talere feirer orgier under angrepet på Sacco- og Vanzetti-forsvaret, som kalles for rød propaganda.

Efter inngående å ha studert Sacco- og Vanzetti-tilfellet, må jeg gi følgende preliminære rapport, telegraferer Branting: Alle vidneprov som fra anklagerens side er ført, er i avgjørende punkter blitt fullstendig motbevist fra den motsatte side. I overensstemmelse med min beste dømmekraft må jeg si at det aldri under normale forhold vilde blitt felt nogen dom.

Boikott amerikanske varer!

Til guvernør Fuller har det internasjonale antimilitære byrå sendt følgende telegram:

Overbevist om Sacco og Vanzettis uskyldighet anser vi at det er Deres plikt å redde dem.

Gjør hvad du kan for å spre kjennskap til forholdene om Sacco og Vanzetti.

Har du innsendt protest mot dødsdommen over Sacco og Vanzetti?

I fengslet hos Sacco og Vanzetti i Boston.

De dødsdømte fanger uttaler sig om dommen og deres syvårige fengselsophold.

„Vi har ikke levet forgjeves. Aldri kunde vi ha håpet på å utføre slikt arbeide for rettferdighet og forståelse mellem menneskene".

Den kjente forfatter Phil. D. Stong er nylig blitt tilstått et felles intervju med Nicola Sacco og Bartolomeo Vanzetti, det første siden de blev dømt for mordet på en kasserer i Braintree, Mass., og hans assistent, efter innviklede rettsforhandlinger, som strakk sig over næsten syv år. Vi offentliggjør her den samtale som forfatteren hadde med de to dødsdømte menn i kretsfengslet i Massachusetts, og som har vært offentliggjort i «Oslo Aftenavis».

Skjønt guvernør Alvan T. Fuller selvsagt for nærværende spiller en stor rolle i den celebre mordsak mot Sacco og Vanzetti, eftersom spørsmålet om deres benådning tildels avhenger av ham, er det sikkert, at selve hovedpersonerne, Nicola Sacco, som er skomaker, og Bartolomeo Vanzetti som er fiskehandler av profesjon, er og alltid vil bli de interessanteste personer i denne innviklede sak. For mange står de og vil alltid stå som martyrer.

Hvis de er røvere, brutale mordere, vil deres optreden og sjeldne personlighet vekke stor forbauselse hos alle som ser dem og taler med dem. Deres vokter i fengslet er fullstendig imponert over deres optreden og den ro som preger deres vesen siden dødsdommen blev forkyndt for dem.

De er ualmindelig tapre folk, sier vokteren. Når de kommer ut i luftegården og spaserer i solskinnet, da ler de og morer sig og sier vittigheter som om ingenting var i veien. De elsker å komme ut i solen.

Jeg står og venter i en liten hall. Mitt blikk faller langs en lang korridor, hvor jeg opdager at en dør blir åpnet og ut trer Sacco og Vanzetti fra sine celler, smilende og fornøiet, og ligner alt annet enn to dødsdømte forbrytere.

Begge er de sikre på å bli henrettet. De taler om det som skal hende, og deres smil forandres til et hårdt, alvorlig trekk i ansiktene. Jeg ser en stille tåre bane sig vei nedover Saccos kinn, men han strammer sig op og taler stille og i dempet tone. Han er gift med en vakker italienerinne og har to barn.

Vanzetti ser godmodig ut. Han bærer en svær bart som dekker over en uttrykksfull, smilende munn. Hans ansikt bærer preg av megen tenkning — og er markert av megen ensomhet og grubling. Nylig har han lest en roman fra den amerikanske revolusjon. Det er en godt skrevet bok, sier han, ikke særlig verdifull, men interessant allikevel.

«Nick» Sacco erklærte engang sultestreik. Han nektet å spise, og efter 17 dages sult bestemte han sig til å fortsette inntil han døde av mangel på næring. Nu ler han av det innfall. Jeg trodde at hvis jeg døde vilde jeg befri min hustru for hendes kvaler. Jeg vet at hun gråter. Jeg derimot har ingen sorger lenger. Min tanke er klar og jeg har funnet ro i sinnet.

Over fengselsgården kommer nu en flokk fanger; med taktfaste skritt går de over gården og innskritt går de over gården.

De har vært på arbeide, sier Sacco. Gud, hvis jeg ikke får arbeide, blir jeg gal. Jeg er vant til å arbeide. Jeg tryglet og bad, gi mig noget å bestille, og tilsist gav de mig en mursten jeg skulde pusse — og det efter tre års fengsel. Se på mig! Jeg har lagt på mig 30 pund i 30 dager.

Siden gav de mig en kurv å flette. Det er barnearbeide, men var allikevel bedre enn ingenting. Og jeg sitter alene, i syv lange år, tusener av dager, fordi jeg har påstått at den menneskelige natur kan være ren, dag efter dag uten nogenting å bestille, annet enn ånde, spise, sitte på en briks og ligge i en seng.

Vi er kapitalister, «Nick» og jeg, sier Vanzetti, og peker på de arbeidende fanger. (Dødsdømte fanger får sjelden lov til å arbeide). Vi har våre hjem, vi spiser og gjør ellers ingenting. Vi er «ikke-produsenter», vi lever av andres arbeide.'

Sacco morer sig kostelig over denne bemerkning.

Jeg tenker på at snart skal disse menn dø i den elektriske stol.

«Nick» og Vanzetti leser mine tanker. De smiler, koldt, alvorlig men sympatisk, som man kan smile over et barn, som er kommet i en vanskelig situasjon med sine leker.

Hvis det ikke hadde vært for denne sak, sier Vanzetti, vilde jeg kanskje ha levet mitt liv til ende og preket for intetsigende personer på gatehjørnene. Jeg vilde kanskje dø som ukjent og helt ut mislykket person. Nu har vi ikke levet forgjeves. Dette er vår triumf. Aldri kunde vi ha håpet på å utføre et slikt arbeide for toleranse, rettferdighet, for menneskenes forståelse av sine medmennesker som det vi nu gjør ved et tilfelle.

Våre ord, våre liv, våre kvaler, har intet å si. De tar livet av en god skomaker og en fattig fiskehandler — det er det hele.

Det øieblikk De står og tenker på henrettelsesøieblikket, det er vårt. Det er vår triumf.

Og Sacco og Vanzetti går rolig tilbake til sine celler.

Phil. D. Stong.

Rørleggernes forening opfordrer til boikott av amerikanske varer fra 20. juli.

Rørleggernes fagforening, Oslo, har vedtatt følgende henvendelse til alle organisasjoner:

«Rørleggernes fagforening, bestående av 480 medlemmer, samlet til møte i Folkets hus tirsdag 14. juni 1927 vil herved henvise til den av oss den 26. april enstemmig vedtatte protest hvori vi krever en øieblikkelig opheveise av den avsagte dødsdom over Sacco og Vanzetti.

Vi har gjennem dagspressen av 18. mai d. a. blitt bekjent med at der av guvernøren i staten Massachusett er nedsatt en undersøkelseskommisjon for å ta saken op til ny drøftelse. Da det nu er over 6 år siden den første dødsdom blev avsagt over disse våre to italienske kamerater og en måned siden den nedsatte kommisjon begynte sitt arbeide uten at nogen innstilling fra nevnte kommisjon til dags dato foreligger, finner møtet ikke å kunne gi denne kommisjon nogen nevneverdig tillit, hvorfor vi henstiller til de norske organisasjoner der har tatt sig av saken å iverksette en landsomfattende boikott av alle amerikanske produkter senest den 20. juni, hvis dommen ikke innen den tid er ophevet.

For *Rørleggernes fagforening*,

Ph. Søderblom,
sekretær.

La ikke ditt barn komme til å spørre dig: «Far, hvor var du da Sacco og Vanzetti blev myrdet?»

Klassesolidaritet.

Det nuværende samfund er et klassesamfund. De kapitalistiske utbyttere forener sine krefter nasjonalt og internasjonalt under førerskap av de store imperialistiske stater.

Efter hvert som utviklingen skrider frem spaltes verden i to fiendtlige leire. Kapitalistene og de imperialistiske krefter på den ene side og den undertrykte arbeider- og bondeklasse på den annen side. Tiden nærmer sig da et oppgjør mellem de to klasser er unngåelig.

Fra kapitalistklassens midte vokser frem et brennende hat mot den undertrykte arbeider- og bondeklasse og i første rekke mot de klassekamerater som går i spissen for de undertryktes interesser. Den herskende klasse dømmer «skyldige» eller «uskyldige» uten sentimentalitet. Denne fremgangsmåte hører til kapitalismens vesen — —

To av våre beste kamerater Sacco og Vanzetti er falt som ofre for kapitalistklassens justis. De er dømt til døden — —.

Som en elektrisk bølge strømmer idag en mektig solidaritetsstrømning gjennem hele den internasjonale arbeiderklasse. Et felles rop lyder fra alle undertrykte: *Våre kamerater Sacco og Vanzetti må rykkes ut fra reaksjonens dødsfavn.*

Det er klassesolidariteten som her får sitt skjønneste uttrykk. Også de norske arbeidere vil sette sine krefter inn, de vil delta i kravet om frigivelse av våre klassekamerater.

Men det må ikke bare bli i ord — — men i praktisk arbeide. Der må kræves handling!

Boykott av alle amerikanske varer må bli vår handlings løsen. Hele den norske arbeidende klasse må samles om dette enkle krav.

Sacco og Vanzetti skal ikke dø som ofre for reaksjonens blodige hånd. De skal leve!

Klassesolidariteten er vår makt. La den utfolde sig fritt og uhindret — — og seiren er sikker.

P. Furubotn.

Kjøp ikke

amerikanske varer, gå ikke på kino hvor der spilles amerikansk film så lenge våre kamerater Sacco og Vanzetti ennu vansmekter i de amerikanske fengsler.

Krev deres frihet — og boikott alle amerikanske varer inntil dette krav opfylles!

De dødsdømtes testamente til verdens arbeidere.

Autentisk redegjørelse for verdenshistoriens mest opsiktvekkende prosess.

Breve fra fengslet fra Sacco og Vanzetti.

Klassekamerater, arbeidere.

Vi innrømmer vår svakhet, da vi et øieblikk trodde at der fantes rettferdighet hos domstolen og at vi skulde bli frikjent av den høieste domstol i Massachusetts. Vi har tømt til bunns den bitre kalk som den kapitalistiske verden har budt oss. Vi er blitt ransaket gjentagne ganger og dømt for to forbrytelser som vi er absolutt uskyldige i. Vi er naglet til urettferdighetens kors, og i seks lange

Guvernør Fuller.

år har vi lidt de bitreste kvaler og blitt tvunget til å ta mot forulempninger uten å kunne svare som vi har villet.

Det var en tid man innbilte oss at vi snart skulde bli fri — vi skulde bare håpe og tro. Vår advokat Thompson gjorde en mesterlig fremstilling til den høieste domstol i staten Massachusetts om at saken skulde optas pånyt. Vi var alle overbevist om at dette skulde innvilges, for Madeiro fikk saken gjenoptatt, da Thompson og dommeren var tilstede.

Ja, vi befinner oss uskyldige i fengslet, men det er ikke bare vi som lider, men også våre kamerater og venner, og vi har våre ulykkelige foreldre og slektninger som vi har skrevet til og trøstet. Men nu ser det ut som alt håp er ute, dommernes stenhjerte, det kapitalistiske rettsvesen stenger alle utveier til å få rettferdighet. Våre fiender vil at vi skal dø, eller ialfall bli innesperret for livstid, koste hvad det vil å få dette gjennemført.

Det er klart at de forsøker å gjøre hvad som står i deres makt for å renvaske dommer Thayer. Moral eller ikke moral, rett eller urett har ingen betydning når det gjelder Massachusetts domstoler.

Våre sørgende venner spør oss: Hvad skal vi gjøre for dere nu? Jeg selv og Nicola tror at våre kjære venner har gjort alt som står i deres makt å gjøre. Men de spør: Hvad kan vi gjøre? Hvad vil dere at vi skal gjøre?

Kamerater, venner, vi vil ikke gjøre nogen av dere bedrøvet, men vi må svare dere at våre motstandere, våre dommere vil for enhver pris stemple oss som skyldige. Vegringen for å opta saken pånyt er uten tvil et fint kupp — et heldig sjakktrekk fra våre fienders side. Advokat Thompson meddelte oss ved en anledning at nye vidner til vår fordel skulde fremføres for dommer Thayer.

Vi har ledd — vi måtte le — når nogen kan tro på en appell til staten Massachusetts domstoler og Amerikas høieste domstol vilde nytte.

Det er kan hende hverken rett eller klokt av oss å dømme i forveien om en fremtidig aksjon — det tilkommer jo fremtiden å dømme. Men vi har rett til å innta et standpunkt, og vi har også plikt til å la verden få vite hvad vi hittil har hatt for brutale erfaringer om retten som har pint oss og begått urettferdighet mot oss. Vi har intet som helst håp om å bli befridd av loven eller lovens menn. Å tro det vilde være det reneste vanvidd.

De eldre av våre fengselskamerater pleier å si til oss: Der finnes ingen mulighet for å få rett innenfor en domstol i staten Massachusetts, når dom engang er falt, men, sier de, De forenede Staters høieste domstol er bedre. For dommer Thayer og de øvrige dommere i staten Massachusetts har vi utallige ganger bevist at vi er uskyldige. Men hvad har de svart? Jo, de har svart med å bøie fingerspissene nedover og mumle: Skyldige. Men det er kanskje fordi de ikke har kunnet motbevise våre bevis på vår uskyldighet i de forbrytelser som vi er dømt for.

Celestino Madeiros,
som har tilstått mordet Sacco-Vanzetti er beskylt for.

Nei, kamerater, å stole på dommere og lover er verdiløst, all erfaring har overbevist oss om at alt er tilfeldig, og at dommernes høieste ønske er å få oss anbragt i den elektriske stol og myrdet. A forlenge prosessen er bare å fortsette å lide, inden vet hvor lenge, for så allikevel tilsist å få vite at dødsdommene skal stå fast, dommer som ikke er bygget på annet enn ordvrengninger og ikke fakta og bevis. Dommerne har alltid sagt: Dere har hatt en upartisk rettergang, nogen ny rettergang behøves ikke. Vi har fått fullstendig rett i vår formodning om at den høieste domstol i Massachusetts i likhet med de andre dommere i staten Massachusetts skulde forkynne at vi måtte brennes, vi måtte settes i den elektriske stol og myrdes.

Vi har resonnert som så: Er der nogen idé i, finnes der nogen mening i å sitte i disse fengselshelvedder og lide, for tilslutt å få den beskjed at vi skulde myrdes?

Og, kamerater, vi spør: Lønner det sig å spandere penger og hårdt arbeide når det gjelder rettferdighet mot oss, for at vi allikevel til slutt skal myrdes?

Om vi hadde avslått å appellere, og å benytte oss av våre små lovlige rettigheter og adlyde dommer Thayer, vilde denne snart ha gjort istand den elektriske stol, men å høre denne holde tale for oss dødsdømte og forsvarsløse blir sikkert mer sørgelig enn døden i den elektriske stol. Men å gi op på en slik måte, å dø på en slik måte, det er allikevel å være altfor meget tilbakeholden.

Vi kunde ha hatt anledning til å begå selvmord, for på den måte å befri både oss og dere, kamerater. Dere vilde ha blitt fritatt for flere opofrelser, mere ubehag og arbeid for vår skyld. Men vi vilde ikke begå selvmord. Hvorfor? Jo, fordi selvmord vilde være det samme som at vi undflydde kampen og gav våre fiender anledning til å kunne si: Der ser dere, vi hadde rett, de kunde ikke utholde «rettferdigheten».

Nei, kamerater, skal vi dø, så dør vi seende våre fiender inn i øinene. Nei, de skal aldri kunne si at vi undflydde fra livet for å undgå våre fiender.

Dere der ute i friheten har ingen anelse om hvilke helvedes kvaler vi politiske fanger må gjennemgå. Men til tross for dette skal vi leve, og våre fiender skal bli nødt til å myrde oss uskyldig. Vi har tapt all tro på rettferdighet i det kapitalistiske samfund. Det er humbug!

La oss høit tilkjennegi for dere at vi er stolte, men vi er også bedrøvet over at vi har kostet dere så meget.

Dommeren Thayer.

Vi er fullt overbevist om at der er noget som er mere verdifullt og større enn livet, og det er vår uskyld, sannheten, våre prinsipper, for hvilke så mange av våre beste har dødd.

Det står enhver fritt å tenke og tro hvad de vil, vi anser det som vår plikt ikke å tvinge nogen opfatning på nogen.

Alt har vi hatt i betraktning. Vi har spurt dere om hvad som er best og hvad som ikke er verd å gjøre når det gjelder å opnå det beste resultat av spørsmålet om vår frihet.

Reaksjonen herjer, landet er ulykkelig, man søker å isolere for å skjule de fryktelige forbrytelser som er begått, men samtidig frykter man for at sannheten skal komme frem.

Men, kamerater, vi sier dere, makten er hos dere.

Kamerater! Dere har gjort meget for oss, det vet vi, og kun ved deres solidaritet kan vi bli fri; men om utgangen av kampen blir heldig for oss, så betyr det mer enn våre liv er verd, ti sannheten og retten vilde da seire. Vi tigger ikke våre fiender om nåde, vi vil bare ha rett, og den bør bli gitt oss.

Vi er overbevist om at advokat Thompson har utført et meget godt arbeide. Hans arbeide vil for alle tider danne et historisk dokument.

I lovens navn.

Vi innrømmer alle nødvendigheten av en viss samfundsorden. Samfundet må styres. Vi kan ikke la enhver følge lyst og lune nårsomhelst. Vi må ha myndigheter, som kan beskytte oss mot almenfiendtlige enkeltinteresser — mot forbrytelser.

Stort set kan man vel si, at det lykkes myndighetene å holde forbryterne i ave. Der forekommer nogen tyverier, litt svindel, et og annet mord.

Tyveriene er som regel helt bagatellmessige. Enkelte fagutdannede svindlere kan leilighetsvis arrangere et hokus-pokus på et par millioner. Men hvad formår de mot bankdirektør Rygh? — 25 millioner pumpet ut av små forgjeldede husmannsplasser bare ved en enkel valutaregulering, det er da en sum under våre uskyldige forhold!

En privat morder kan kanske få til å ta livet av to—tre mennesker, så blir han satt inn. En energisk statsminister kan — endog i fredstid — makelig ekspedere to—tre tusen, og ikke få nulevende statsmenn har millioner av menneskeliv på sin — «samvittighet».

Sammenligner man altså de offentlige myndigheter med de almindelige civile forbrytere, så viser det sig at de siste faller ganske igjennem. De er rene dilettanter på området.

Alvorlig talt: Er det ikke underlig, at de forbrytelser som begåes av forbrytere, er for intet å regne mot de ugjerninger, som begåes i lovens og rettens navn?

Er det ikke rart, at nettop de myndigheter som skal beskytte oss, til alle tider har vært et plageris, en fare for oss alle, en stadig og overhengende trusel mot menneskenes velferd, frihet og liv?

Arnulf Øverland.

Jeg har tilbragt en time sammen med Bartolomeo Vanzetti i fengslet i Charlestown.

For å anse ham som skyldig i overfall og mord, kunde man likesà gjerne beskylde mig for det samme. Han er likefrem, naturlig og åpen som et barn, er folsom og besitter den medfødte takt som karakteriserer de mennesker, der får sine gode manerer i arv uten à behøve à lære sig dem. —

Upton Sinclair.

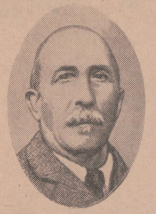

Vanzettis far og mor.

Vi henvendte os til en sådan dyktighet på det juridiske område som Thompson, da dommer Thayer nektet oss ny rettergang. Vi visste allerede da at dommerne uten undtagelse var enige, og at vi var fullstendig henvist til deres forgodtbefinnende. Intet kan tvinge dem til å handle som de har lyst til. Det er ikke Thompsons feil, om ikke domstolen feller en dom til fordel for oss. Ti bak domstolene står forretningsinteresser, kapitalistiske interesser, som gjør utslaget. Hvad bryr disse mennesker sig om to fattige italienske rabulister? Vi er bare terninger i et spill.

Typisk er at «Boston Post», kjøpt av Plymouths tekstilfabrikker, tilkjennegav sin tilslutning til at den høieste domstol nektet å innrømme ny rettergang og skrek om at henrettelsen burde skje snarest.

Bladet krevet at henrettelsen skulde skje snarest uten at der spiltes for meget tid på den saken.

Var vi døde, fantes der ingen fare for at sannheten skulde komme for dagen. Mordet skulde tjene bladets interesse og ingenting annet.

Kamerater, vi skal dø ifølge den høieste domstols beslutning. Vår henrettelse skal finne sted i uken som begynner den 10. juli, men når vi er myrdet skal den dag komme at våre navn og vårt blod skal rope på hevn.

Kom i hu, makten finnes hos dere, kamerater.

Broderlig hilsen til dere alle.

BARTOLOMEO VANZETTI.

NICOLA SACCO.

En kort oversikt over Sacco og Vanzetti-saken.

Av *Luis Fabbri.*

Den 24. december forsøkte to ukjente personer i South Bridgewater å overfalle og røve kassereren i en forretning. Forsøket resulterte ikke i noget. Forretningen tilbød 25,000 dollars til den som kunde opspore forbryterne. Fire måneder senere blev der begått nok et overfall i South Braintree (Massachussets), den 15. april 1920; men denne gang blev to funksjonærer i firmaet Stater og Morril myrdet og frarøvet 18,000 dollars. Overfallsmennene, som kom og forsvant i en automobil, var fem i tallet. Denne gang blev der utlovet en belønning på 50,000 dollars for hovedmannens pågripelse.

Angående personene i det første og annet overfall har man ikke annet enn vage indicier og meget uklare holdepunkter. Men tanken på den store belønning opflammet politiets fantasi. Der fantes nu politifolk som fikk en infernalsk idé. Komme i besiddelse av belønningen og samtidig hevne sig på to revolusjonære italienere, som i lengere tid hadde skaffet dem bryderi og utsatt dem for offentlighetens ringeakt som snikmordere.

I løpet av et par års tid hadde der funnet sted en rekke dynamittattentater i De forenede Stater. Nogen av disse attentater kjente man ikke ophavet til, men andre viste sig å være begått av anarkister. Den voldsomme forfølgelse som var satt igang mot anarkistene blev dobbelt streng. I New York arresterte man bl. a. en arbeider, en typograf, Andrés Salcedo, som blev beskyldt for å ha trykt nogen flyveblade, der blev funnet i et rum, hvor en bombe eksploderte. Han blev ført til politistasjonen, op i 14. etasje i Park Row nr. 15, og her underkastet et forhør og efterpå tortur. Den stakkars mann som ingenting viste, kunde naturligvis ikke fremkomme med noget. Den 3. mai 1920 kastet Salcedo sig fra 14de etasje ned på gaten! Politiet snakket om selvmord, men den avdødes venner beskyldte politiet direkte for å ha puffet ham ut gjennem vinduet, forat et levende vidnesbyrd om politiets skurkaktighet kunde bli bragt ut av verden.

Nicolas Sacco og Bartolomé Vanzetti var Andrés Salcedos venner. De var kommet til Amerika før krigen og hadde tatt del i store streiker og arbeideragitasjon. Sacco hadde deltatt i streiken til smelteriarbeiderne i Hopedale i 1908 samt i en ennu betydningsfullere streik i Lawrence i 1912: han stod her i spissen for skomakerarbeidernes streik.

Vanzetti ledet repslagernes streik i Plymouth i 1916. Som anarkist drev han senere aktiv propaganda for sine ideer. Under krigen, i 1917, reiste Sacco og Vanzetti til Meksiko for ikke å bli tatt til «amerikanske soldater». De vendte tilbake til De forenede Stater i 1919 for å gjenopta sitt propaganda-arbeide.

Efter det hemmelige mord på Andrés Salcedo, som av New York-politiet var blitt kastet ut av vinduet, gjenoptok Sacco og Vanzetti med fornyet kraft agitasjonen til fordel for politiske ofre. De beskyldte politiet åpent for på en grusom måte å ha underkastet Salcedo tortur og efterpå myrdet ham. Dagen efter mordet på Salcedo sammenkaldte Vanzetti et møte i Brooklyn, hvor han talte om «Torturen over Elias og mordet på Salcedo». Roberto Elias var en annen anarkist, som blev arrestert sammen med Salcedo, men satt på frifot senere. Møtet skulde finne sted dagen efter, den 5. mai 1920, om aftenen. Men samme aften, nogen minutter før møtets åpning, blev Sacco og Vanzetti arrestert.

Under forhøret umiddelbart efterpå, dreiet spørsmålene sig utelukkende om deres politiske virksomhet, om deres opfatninger og om den agitasjon de hadde holdt gående mot politiet. De blev holdt fangne i flere dager, inntil man plutselig meddelte dem at beskyldningene mot dem ikke var av politisk art, men av almindelig kriminell natur: man beskyldte dem bent frem for forsøket på overfall i South Bridgewater og det dobbelte rovmord i South Braintree! De to italienere så sig fortapt, da de visste hvorledes det amerikanske politi forstår å forberede prosessene, kjøpe vidner, undertrykke forsvarets bevis etc. Allikevel forberedte de sig på å forsvare sig.

Beskyldningen rettedes først bare mot Vanzetti, og prosessen fant sted i Plymouth. Vanzetti erklærte sig uskyldig, uttalte sin misbilligelse overfor den slags forbrytelser og gjorde opmerksom på at han holdt av å arbeide. Han beviste ved hjelp av 18 vidner — hvoriblandt to politimenn — at da overfallet i Bridgewater fant sted, opholdt han sig i Plymouth, hvor han solgte fisk. Mot sig hadde

han bare fire usikre vidner, som snakket om at de kjente ham igjen, fordi «overfallsmennene var to unge, behendige menn, som var glattbarberte», og at de hadde sett dem på stor avstand.

Til tross herfor blev Vanzetti dømt til 15 års fengsel. Statsadvokaten drog de edfestede vidners troverdighet i tvil, fordi de på to nær var italienere. Rettens formann uttalte i sin rettsbelæring at Vanzetti muligens ikke hadde begått forbrytelsen, men at dette dog var antagelig, i betraktning av hans ideer, og at han forøvrig var en forbryter, da han hadde drevet propaganda for å omstyrte De forenede Staters institusjoner.

Den annen prosess angående overfallet og mordet i South Braintree, for hvilket både Sacco og Vanzetti blev anklaget, fant sted i Dedham, Massachussets. Denne prosess var en gjentagelse av den tragiske farse i Plymouth.

Forsvarsadvokaten, Fred Hoore, oplyste at juryen var ulovlig sammensatt, hvilket skyldtes politiets manipulasjoner. Prosessen varte fra 31. mai til 14. juli. Efterat vidnene var blitt avhørt, trodde alle at frifindelsesdom vilde bli avsagt; man var sikker på det. Visstnok blev 97 av forsvarets vidner holdt vekk, blandt disse nogen meget viktige; men de øvrige strakk helt til for å ta grunnen helt bort under de andre vidners prov. Disse kom med oplysninger av liten betydning og som hadde lite med saken å gjøre. Fremforalt var deres utsagn meget usikre. Alle snakket om likhet mellem overfallsmennene og de anklagede, men ingen kunde uttale sig med bestemthet. Det viktigste vidne mot Sacco og Vanzetti var en ung dame, som ikke hadde annet å si enn at hun fra sitt vindu i 3. etasje hadde gjenkjendt Sacco, der efter ugjerningen flyktet henimot en automobil, fordi den person hun hadde sett *«flyktet som en utlending»*.

De forsvarsvidner som retten tillot avhørt, er til gjengjeld klare og kategoriske. Denne gang var ikke alle vidnene italienske revolusjonære. F. J. Burke har sett overfallsmennene på nært hold, idet han blev truet av en av dem med en revolver i hånden. Han nekter avgjort at det var Sacco eller Vanzetti. Fem andre vidner som befant sig på overfallsstedet, hevder bestemt at ingen av de anklagede var blandt overfallsmennene, som de tydelig hadde sett på få skritts avstand. Endog en frue som står i det beste forhold til de myrdede familier og er ansatt i vedkommende forretnings administrasjon, erklærer, at Sacco og Vanzetti ikke var blandt de overfallsmenn hun så. I samme retning vidnet tre jernbanemenn. Men det er ikke alt. En manufakturhandler, Joseph Rosen, erklærte at han hadde sett Vanzetti i Plymouth, d. v. s. et sted fjernt fra ugjerningsstedet, at han samme dag om formiddagen hadde solgt en dress til ham, i nærvær av en kvinne, som bekrefter denne kjensgjerning. Likeledes bekrefter en fisker i Plymouth at han den 15. april ved middagstider traff Vanzetti i denne byen. Ang. Sacco er vidneprovene ennu mere overbevisende, da de har en offisiell karakter, skjønt — — italiensk.

En funksjonær på det italienske konsulat bevidner at Sacco den 15. april var i Boston, på kontoret, i anledning et pass. Det vil si at Sacco befant sig meget langt fra det sted hvor forbrytelsen foregikk.

At Sacco den dag var dradd avsted til Boston i anledning passet, bekrefter også direktøren på den skofabrikk i Stonghton, hvor Sacco arbeidet.

Til tross herfor opretholdes beskyldningen i den nordamerikanske patriotismes og puritanismes ånd. Som argument brukes den kjensgjerning at de arresterte er italienere og revolusjonære, at de deserterte til Mexico under krigen for å unddra sig tjenesten etc. Rettens formann som påstod å handle upartisk, liret av den samme melodi, forat de tolv ignoranter fra omegnen av Dedham kunde føle sig overbevist om at en revolusjonær utlending meget vel kunde være en attentattmann.

Og Sacco og Vanzetti er blitt dømt til døden i den elektriske stol.

Anarkister, syndikalister, kommunister og socialister over hele verden er i virksomhet for å redde de to uskyldige. I Italien har endog republikanerne sluttet sig broderlig til. Det er imidlertid feilaktig å tro at det bare er de revolusjonære som er overbevist om Sacco og Vanzettis uskyld.

I De forenede Stater støttes Sacco—Vanzetti-saken av borgerlige aviser i rettens navn. Blandt disse er f. eks. «Boston Herald» og «Boston Telegram», det kjente tidsskrift «The Nation», likeledes endel ikke-revolusjonære italienske aviser som dagbladet «L'opinione de Filadelfia», der har følt sig beskjemmet over å se italienere bli behandlet som vulgære overfallsmenn og profesjonelle løgnere.

Innsamlingen til bestridelse av prosessomkostningene, for å få saken gjenoptatt og fortsette kampanjen for Sacco og Vanzettis befrielse, beløp sig den 30. september 1926 til omkring 72,000 dollars. Personer i enhver samfundsstilling, av alle nasjonaliteter og de forskjelligste opfatninger, har ydet bidrag.

Dette er dog undtagelser. De største kraftanstrengelser — også finansielt — gjøres av de anarkistiske grupper og arbeiderorganisasjonene. Men disse borgerlige undtagelser vidner om den moralske renhet av de to uskyldig dømtes sak. I Italien, ultrapatriotismens land, som ofret en halv million mennesker og et helt århundredes opsamlede verdier på krigens alter, finnes dog ikke den slags undtagelser. Det er sant at de to dømte er arbeidere og revolusjonære, d. v. s. «utlendinger» i alle land, og i virkeligheten i ennu høiere grad «utlendinger» enn nogen i sitt eget fedreland.

Sacco og Vanzetti.

Deres arbeide i organisasjonerne.

Der har innenfor den amerikanske rettspraksis versert mange skandaløse rettssaker, mot de revolusjonære kamporganisasjoner og deres medlemmer, og det er ikke noget nytt at de mest fremstående, aktive og revolusjonære arbeidere er blitt fengslet og dømt, i det frie Amerika, kun fordi at de tilhørte en revousjonær organisasjon. De amerikanske dollarkonger har aldri vært noie på hvilke midler de har bekjempet arbeiderklassen og dens organisasjoner med — kjøpte dommere, juryer og vidner har kanskje i mange tilfeller vært blandt de humaneste midler de har brukt.

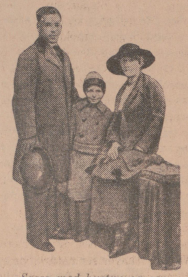

Sacco med hustru og søn.

Det er dog sjelden at nogen av Amerikas skandaløse rettssaker er blitt så bekjent og omskrevet, som den beryktede prosess mot de to italienske syndikalister Nicola Sacco og Bartolomeo Vanzetti, og det har sin naturlige grunn i at aldri har et planlagt justismord vært så oplagt som i dette tilfelle, og arbeiderne over hele verden har da også fra første stund forsøkt å gripe inn, for å fravriste de amerikanske bødler deres uskyldige ofre.

Såvel Sacco som Vanzetti tilhørte den syndikalistiske organisasjon, og i det frie Amerika er det en forbrytelse å være revolusjonær syndikalist. Men Sacco og Vanzetti var ikke bare syndikalister, de var også flinke organisatører, og i særdeleshet blandt de italienske og øvrige latinske landes arbeidere i U. S. A. har de nedlagt et betydningsfullt arbeide.

Like siden den store streik i Lawrence i 1912, hvor Vanzetti var en av I. W. W. ledere av streiken, har han vært på arbeidsgivernes sorte liste, og det hadde vært meget vanskelig for ham å skaffe sig arbeide.

I de siste år før hans arrestasjon, hadde han, når han ikke var optatt med agitasjon, drevet som fiskehandler.

Såvel Sacco som Vanzetti hadde konsentrert sin virksomhet blandt ststatenes industriproletariat, og det blev i særdeleshet blandt sko- og tekstilarbeiderne de henla sitt virke.

I og med den reformistiske fagforeningsbevegelses forfall i Amerika, blev der gjort mange forsøk på å danne nye organisasjoner innen de ledende industrier i de østre og mellemste stater.

Alle disse organisasjoner var dog av lokal, eller rettere sagt av industriell natur, og tok nærmest sikte på å samle enkelte industriers arbeidere i fristående organisasjoner. Disse organisasjoner var i sine prinsipper og i sine kampe helt ut syndikalistisk, uten at de dog tilhørte I. W. W. Men alle disse organisasjoner var sympatisk stemt mot I. W. W. Der foreligger flere bevis i så måte, blandt annet de store bevilgninger som tid til annen blev gitt til I. W. Ws forsvarsfond.

Og tanken hos de ledende krefter innen disse lokale organisasjoner var nok også den, at de i sin tid skulde få disse organisasjoner tilsluttet I. W. W. Men den forfølgelse som I. W. W. var utsatt for fra politiet og fra dollarkapitalistenes side, stod delvis skremmende iveien for tilslutningen. Innenfor disse organisasjoner var det at Sacco og Vanzetti hadde sitt virke, deres propaganda var handlingens propaganda. De mante til kamp mot utsugerne, de organiserte og ledet konflikter, og de så sine anstrengelser belønnes med både sympati og tilslutning fra arbeiderne.

De blev farlige for kapitalistene.

Ved siden av sin propaganda for revolusjonære klassekampsorganisasjoner, var såvel Sacco som Vanzetti bevisste antimilitarister, og da Amerika på våren 1917 gikk med i verdenskrigen, agiterte de begge mot Amerikas deltagelse i krigen, for siden når alle agitasjonsmuligheter var stengt, å reise til Mexico for å unngå å bli tvungen inn i hæren.

Men som et tillegg til alt dette kom, at Srcco og Vanzetti sat inne med beviser for at politiet hadde tortert og myrdet den italienske arbeider, anerkisten Andreas Salsedo, som sammen med anarkisten Roberto Elia blev arrestert og beskylt for delaktighet i bombeeksplosjonen i Wall Street den 2. juni 1919.

Det hadde lykkedes for Salsedo å smugle ut breve til Vanzetti hvori han berettet om den frykteligе tortur han hadde vært utsatt for av politiet i Newyork. Vanzetti og Sacco visste at politiet hadde myrdet Salsedo.

Den 3. mai blev liket av Salsedo funnet som en blodig og ugjenkjennelig masse utenfor justisbygningen i Newyork city, Park Row. Salsedo var falt fra 14 etasje og var knust mot gatens asfalt.

Om Salsedo først blev myrdet og siden kastet ut, om han blev skjevet ut, eller om han selv hoppet ut, som politiet påstår, er det ingen som vet, men der er idag mange som tror at Sacco og Vanzetti blev dømt til døden fordi at politiet og dollarkapitalistene, i særdeleshet tekstilbaronene i Massachusetts, ikke bare hatet dem som agitatorer, men de fryktet dem fordi at de i sine hender hadde beviser for at politiet hadde tortert og drept Salsedo.

Ved arrestasjonen fandt politiet i Saccos lomme en møtesplakat av følgende innhold. «Du har kjempet mot krigen. Du har arbeidet for alle kapitalister. Du har vandret gjennem alle land. Har du høstet gevinsten av ditt arbeide, gevinsten av din seir? Er fortiden en trøst for dig? Ler samtiden mot dig? Lover fremtiden dig noget? Har du funnet et stykke jord hvor du kan leve et liv som et menneske? Om disse spørsmål, om argumentene for og imot, over dette emne kommer Bartolomeo Vanzetti til å tale (tid og sted). Fri inngang. Ordet fritt. Ta kvinnene med».

Sacco og Vanzetti trodde først at en utvisningsdom vilde bli følgen av arrestasjonen, men dollarkongene var ikke fornøiet med det.

De blev anklaget for et mord som de bevislig ikke kunde ha begått. Der blev ført kjøpte vidner, som beediget at Sacco og Vanzetti hadde begått mordet, og alle vidner har senere erkjent at de var betalt av dollarkongene for å vidne mot Sacco og Vanzetti, dommeren og juryen blev kjøpt, og våre prektige kamerater blev dømt til døden. De beviste sitt alibi, intet nyttet.

Fullbyrdelsen av dommen er stadig blitt utsatt, syv ganger har den høieste domstol i Massachusetts avslått å opta saken til fornyet behandling, tiltross for at i mellemtiden den som virkelig begikk det mord som Sacco og Vanzetti er dømt for, har tilstått sin forbrytelse. Heller ikke det har nyttet.

Ved den siste ansøkning om optagelse av saken blev den koldt avslått. Sacco og Vanzetti dømtes til døden ved at en elektrisk strøm passerer deres kropp, i den uke som begynner den 10. juli Vår Herres år nittenhundrede og syv og tyve. Dette er lovens dom».

Advokat Thomson som har gjennemgått sakens akter er overbevist om de dømtes uskyldighet, men forretningsinteressene, de kapitalistiske interesser er for at dommen skal fullbyrdes, og dommeren Webster Thayer sør naturligvis sin største interesse i å følge makthavernes bud.

Det står nu til den internasjonale arbeiderklasse om våre kamerater Sacco og Vanzetti skal slippe fri for bødlene. Det er ingen tvil om at arbeiderne har makt, ikke bare til å få dem fri, men også til at de får den opreisning som de har krav på.

Kamerat, forsøk å tenke dig hvad disse to har lidt i 7 år, hver dag som en tortur i vente på at dødsdommen skulde bli fullbyrdet, en mere djevelsk tortur kunde vel ingen finne på.

Arbeidere i Norge. La oss drøfte spørsmålet om *boikott av amerikanske varer*, og la oss bli enige om at vi ikke kjøper amerikanske varer før Sacco og Vanzetti er fri, og har fått opreisning for sine utståtte lidelser.

Sacco og Vanzetti skriver i sitt testamente til alle arbeidere:

«Kamerater, vi skal dø, ifølge den høieste domstols beslutning. Vår henrettelse skal finne sted i den uke som begynner 10. juli, men om vi blir myrdet skal den dag komme da våre navn og vårt blod skal rope på hevn.

Husk at makten finnes hos eder kamerater».

Og hvis vi husker dette, kan vi endda vinne friheten for Sacco og Vanzetti.

Einar Skaalbones.

I blod vil Amerikas arbeiderbevegelses historie bli skrevet.

For de fleste mennesker har Amerika gjennem årenes løp stått som frihetslandet. Landet som fløt av melk og honning, men for de arbeidere som har emigrert fra sitt «fødeland», har det kun vært et fata morgana. Deres illusjoner har brustet som såpebobler. Gjennem hele den amerikanske arbeiderbevegelses historie, fra før den 11. november 1887, da de menn som da blev drept, fikk innrisset sitt navn med blodskrift i den internasjonale arbeiderbevegelses historie, de bekjente Chicago-anarkister, og op til våre dager. I ca. 40 år er der vel få eller ingen land som kan opvise så mange ofre på kapitalismens alter som nettop Amerika, undtatt de land hvor borgerkrigen har rast. Vi kunne fylle denne avis' spalter bare med navn på de som har blitt myrdet eller dømt til årelange fengselsstraffer; men det som idag har vakt hele verdens opmerksomhet er den «rettergang» som er foretatt mot Sacco og Vanzetti. En rettergang som viser at dollarkapitalen ikke undser sig for å bruke de mest skitne midler for å komme sine motstandere tillivs. Kjøpte lakeier, betalte vidner o.s.v. er det som i dette tilfelle har avsagt dødsdommen over to individer, som ikke har bøiet sin nakke helt under kapitalismens åk, men arbeidet for sine ideer tross alt. Gang på gang er der blitt opfordret til boikott av amerikanske varer. Nu må denne boikott bli effektiv! I over syv år har våre kamerater hensmektet i fengslet, stadig ventende på at bødlen skulde komme og bringe dem til den elektriske stol. Syv lange år uskyldig bak fengslets murer! Kan du tenke dig en verre tortur?

Nu er det vår plikt som er utenfor fengselsmurene, å fravriste den amerikanske kapitalistst sine ofre. Det kan vi ved at enhver av oss og de som er imot urettferdigheten i alle dens former, slår hånden av alt som kommer fra «frihetslandet» og boikotter alle amerikanske varer til den dag de slipper sine ofre ut av fengslet. *Vær med på å gjøre boikotten effektiv!*

L.

Branting hilses velkommen.

Bostonarbeidere hilser representanten for de svenske arbeidere velkommen.

Sacco og Vanzettis liver hittil reddet gjennem protestbevegelsen.

Den svenske Sacco—Vanzetti forsvarskomite har mottatt følgende:

Boston den 30. mai.

Representanten for de svenske arbeidere, advokat Branting, mottoges i Boston av en entusiastisk folkemasse på ca. 15,000 mennesker, deriblandt mange italienere, men også mange svensker. Biler med velkomsthilsener kjørte gjennem Bostons gater og dannet en lang rekke.

Politiet hadde forbudt avholdelse av møter og demonstrasjoner. Men massene drog gjennem Bostons gater til en park, hvor myndighetene måtte tillate at møtet blev holdt. Her holdtes hilsningstaler, som av politiet blev avbrutt flere ganger.

I sin svartale fremholdt Branting, at han var sendt på den svenske Sacco—Vanzetti-forsvarskomites vegne, som representant for de svenske arbeidere, og at hans opgave var objektivt å studere saken, samt rapportere derom til Sverige.

Det storartede møte avsluttedes uten nogen viderverdigheter.

Advokat Thompson, de dødsdømtes forsvarsadvokat, er fullt tilfredsstillet med det svenske initiativ og det svenske standpunkt. Han viser den største imøtekommenhet og har overlatt alle protokoller til mitt studium.

Advokat Branting meddeler senere følgende:

Jeg skal snart besøke de dødsdømte Sacco og Vanzetti i fengslet. Ennu har ikke guvernør Fuller tilsatt nogen undersøkelseskommisjon for Sacco og Vanzetti-saken. Alle sterke krefter arbeider i motsatt retning.

Georg Branting.

*

Som det fremgår av ovenstående gjelder det at alle krefter settes inn for å føre protest og boikottaksjonen frem, så vi kan fremtvinge at det blir nedsatt en upartisk undersøkelseskommisjon.